

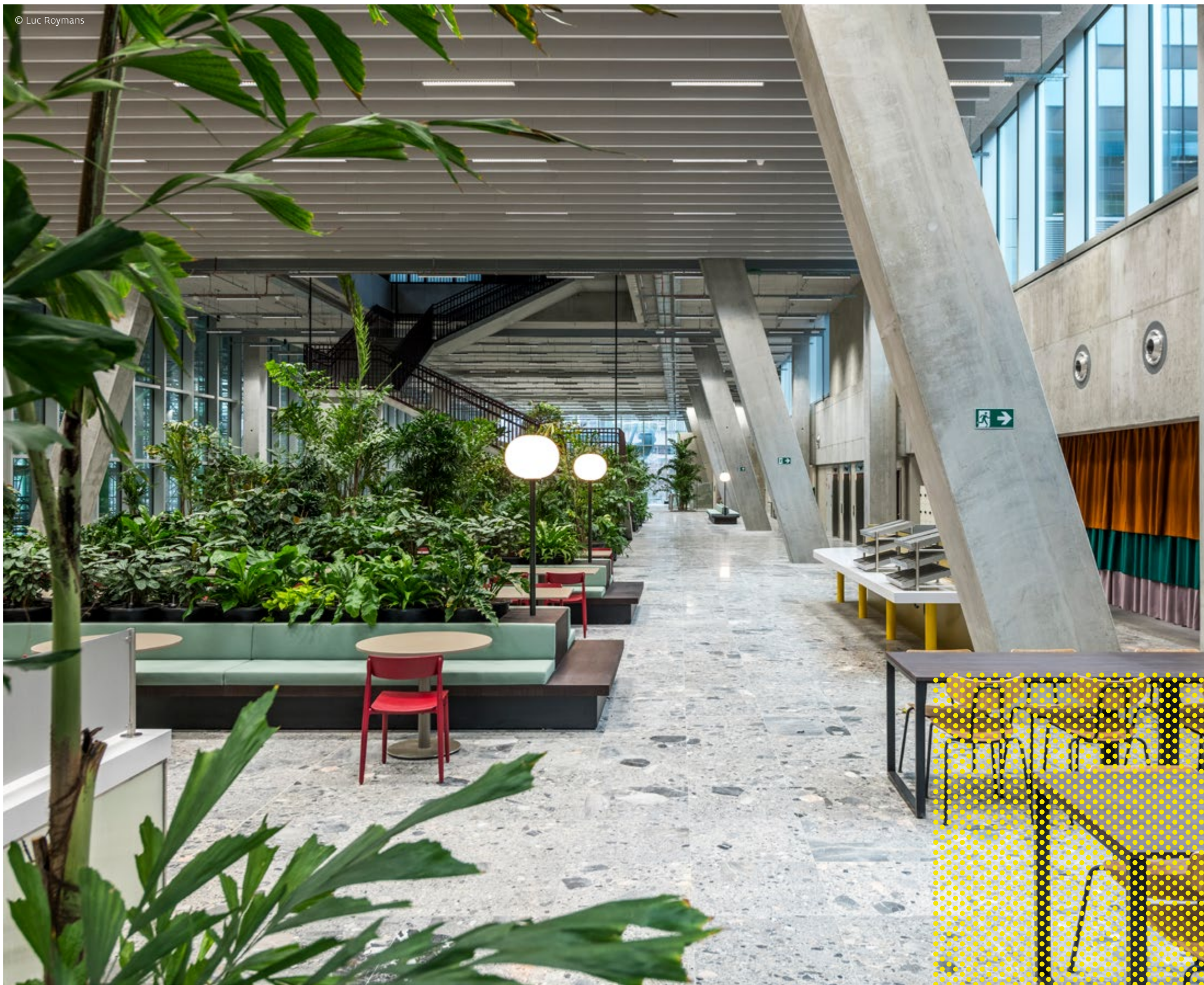
Vlaamse
overheid

HET FACILITAIR BEDRIJF **DUURZAAMHEID** RAPPORTERING

HET FACILITAIR
BEDRIJF

2025

© Luc Roymans

COLOFON

Editie

Maart 2026

Redactie

Team Communicatie

Lay-out

Annelien Dupont

Verantwoordelijke uitgever

Frank Geets, Administrateur-generaal
Het Facilitair Bedrijf

Vragen over deze publicatie?

Neem contact op
via communicatie.facilitairbedrijf@kb.vlaanderen.be

VOORWOORD

We staan vandaag voor **grote maatschappelijke uitdagingen**: klimaatverandering, armoede, ongelijkheid en de uitputting van onze natuurlijke hulpbronnen zijn slechts enkele van de problemen die we dringend moeten aanpakken. Tegelijkertijd biedt deze tijd ook **kansen om het verschil te maken en koers te zetten richting een duurzamere toekomst**. Het Facilitair Bedrijf is zich hiervan ten volle bewust en wil zijn **verantwoordelijkheid opnemen**.

Duurzaamheid is een essentiële toegevoegde waarde in onze werking. Het versterkt onze maatschappelijke rol, verhoogt de kwaliteit van onze dienstverlening en maakt ons toekomstbestendiger.

Met onze activiteiten willen we **het verschil maken**. We willen het voortouw nemen binnen onze sector, inspirerend zijn én tegelijk de markt stimuleren tot **duurzamere praktijken**. Een ambitie die naadloos aansluit bij het **voornemen van de Verenigde Naties** om met de **Agenda 2030 (SDGs)** de wereld op weg te zetten naar een duurzame en veerkrachtige toekomst.

Dit is ons **allereerste duurzaamheidsverslag**. Het biedt een overzicht van onze inspanningen, behaalde resultaten en ambities op het vlak van milieu, sociale verantwoordelijkheid en goed bestuur. Tegelijk willen we via dit verslag herkenning en verbinding creëren met onze belanghebbenden: personeel, klanten, leveranciers en andere relevante actoren.

Door onze strategieën en initiatieven te delen, hopen we anderen te inspireren en een basis te leggen voor samen te werken aan een duurzamere toekomst.

Het Facilitair Bedrijf wordt beleidsmatig aangestuurd door de minister bevoegd voor Digitalisering en Facilitair Management en de minister bevoegd voor Bestuurszaken en Audit Vlaamse Overheid.

Veel leesplezier.

Frank Geets

INHOUD

1	ORGANISATIEMODEL EN DIENSTVERLENING	4
2	ONZE VISIE, MISSIE EN WAARDEN	10
3	DUURZAAMHEID ALS TOEGEVOEGDE WAARDE	11
4	HET FACILITAIR BEDRIJF EN DE SDGs	12
5	DUURZAAMHEID MET EEN HART VOOR ONZE PERSONEELSLEDEN	15
	5.1 Samen sterker naar morgen	15
	5.2 Gelijke kansen, diversiteit en inclusie	19
	5.2.1 Digitale inclusie / e-inclusie	21
	5.2.2 Veiligheids- en gezondheidsmanagement, ISO45001	21
6	DIENSTVERLENING ALS HEFBOOM VOOR SOCIALE DUURZAAMHEID	22
	6.1 Integrale toegankelijkheid van de gebouwen	22
	6.2 Catering met sociale impact	24
	6.3 Voorkomen van schendingen van mensenrechten	25
7	VERKLEINEN VAN ONZE ECOLOGISCHE VOETAFDruk	29
	7.1 Naar een koolstofneutraal gebouwenpark	30
	7.1.1 Langetermijn vastgoedstrategie	30
	7.1.2 Actieplan gebouwen	30
	7.1.4 Hernieuwbare energietoepassingen	31
	7.1.5 Energie- en milieumanagement (MEMS)	31
	7.1.6 Investeringsprogramma energiebeheer en Klimaat Overheidsgebouwen	32
	7.1.7 Klimaatvriendelijke Overheidsopdrachten	33
	7.1.8 Project in de kijker	33
	7.2 Naar een koolstofneutrale interne mobiliteit	34
	7.2.1 Klimaatbewust reisbeleid	35
	7.3 Klimaatbewuste catering	36
	7.4 Klimaatbewuste schoonmaak	36
	7.5 Van afvalbeleid naar grondstoffenbeleid	37
	7.5.1 Maatregelen catering in de kijker	38
	7.5.2 Circulaire aanpak – projecten in de kijker	38
	7.6 Versterken van biodiversiteit	41
	7.6.1 Raamovereenkomst groenonderhoud met aandacht voor biodiversiteit	41
8	GOED BESTUUR	42
	8.1 Interne controle, audits en risicomanagement	42
	8.2 Een sterk integriteitsbeleid	43
	8.3 Informatieveiligheid en bescherming van persoonsgegevens	44
	8.4 Een samenwerkings-gerichte cultuur	45
	8.5 In dialoog met de belanghebbenden	46
	8.6 Klachtenmanagement	47
	8.7 Duurzaam financieel handelen	47

1

ORGANISATIEMODEL EN DIENSTVERLENING

Het agentschap Facilitair Bedrijf (kortweg Het Facilitair Bedrijf) maakt deel uit van het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie (KBBJ) van de Vlaamse overheid. Het is een intern **verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid**, opgericht in 2006.

Het agentschap is opgericht vanuit de visie van de Vlaamse Regering om **ondersteunende taken op een meer gecentraliseerde en efficiënte manier te organiseren**, met als doel schaalvoordelen te realiseren en de dienstverlening aan de Vlaamse overheidsdiensten te verbeteren. Een dienstencentrum voor 'alles wat een Vlaams ambtenaar nodig heeft om zijn job uit te oefenen'.

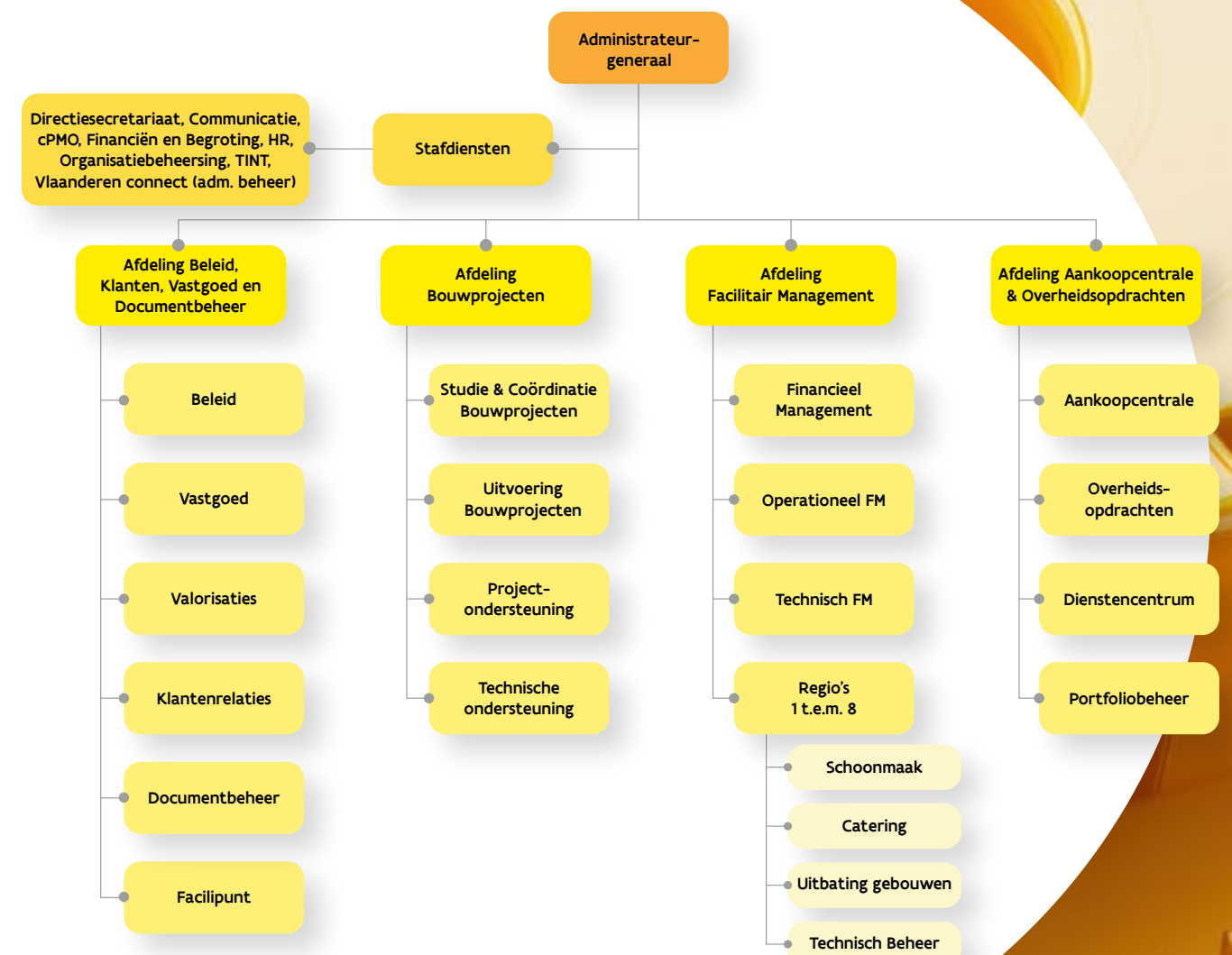
Er zijn **4 dienstencentra** binnen de Vlaamse overheid:

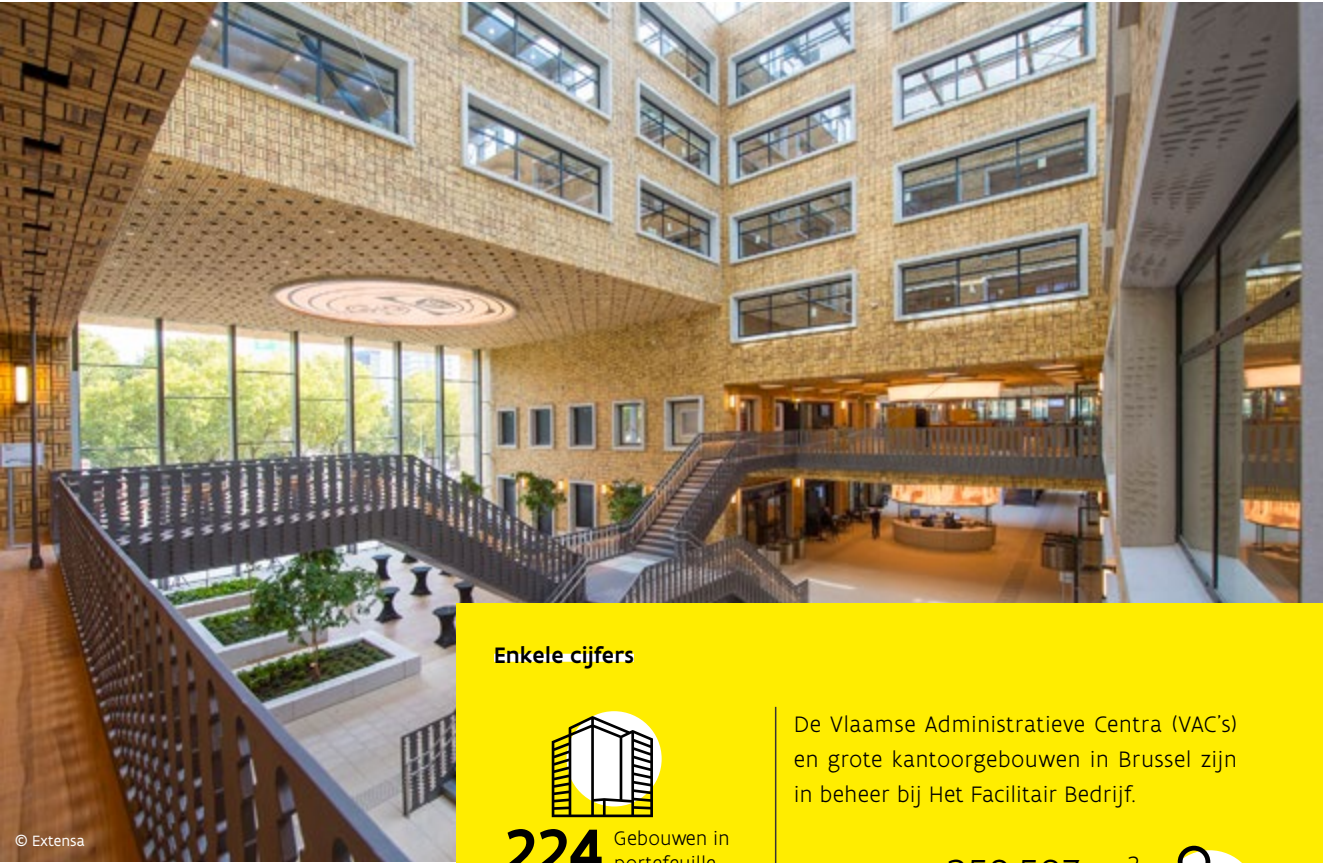
- › Het Facilitair Bedrijf (facilitaire dienstverlening);
- › Het Agentschap Overheidspersoneel (HR-diensten);
- › Het Agentschap Digitaal Vlaanderen (ICT-diensten);
- › Departement Financiën en Begroting (financiële dienstverlening).

Er wordt **samengewerkt** met de andere dienstencentra om integrale oplossingen aan te bieden.

Het Facilitair Bedrijf wordt beleidsmatig aangestuurd door de minister bevoegd voor Digitalisering en Facilitair Management. De directie zorgt voor de dagdagelijkse leiding van de organisatie en bestaat uit de administrateur-generaal, de vier afdelingshoofden, het teamhoofd financiën en begroting en het teamhoofd personeelszaken. Het Facilitair Bedrijf telde eind 2024 **834 personeelsleden**.

Het Facilitair Bedrijf **ondersteunt entiteiten van de Vlaamse overheid** ('klanten') met facilitaire diensten op het vlak van Vastgoed, Facilities, Documentbeheer en Overheidsopdrachten. In de kantoorgebouwen die Het Facilitair Bedrijf beheert, wordt voorzien in tal van facilitaire diensten voor de gehuisveste entiteiten. Entiteiten met eigen gebouwen kunnen ook gebruik maken van diverse diensten en van de raamcontracten in de catalogus.

VASTGOED

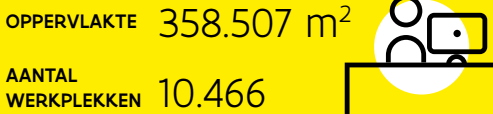
De Vlaamse overheid bezit heel wat vastgoed verdeeld over verschillende entiteiten. De dienstverlening omvat het vastgoedbeheer van de HFB-vastgoedportefeuille en de **realisatie van nieuwe duurzame strategische huisvestingsprojecten**. Daarnaast wordt het **vastgoedbeleid van de andere entiteiten ondersteund**, onder meer via kennisdeling (zoals V13¹ en vastgoedfora), het ter beschikking stellen van een vastgoeddatabank waarin het vastgoed van de Vlaamse overheid is opgelijst en het organiseren van zowel een publieke als interne vastgoedmarkt.

Enkele cijfers

Toekomstgerichte ambitie:
Alle gebouwen van de Vlaamse overheid opnemen in de vastgoedportefeuille en voor elk daarvan de optimale vastgoedstrategie uitwerken, afgestemd op de behoeften van klanten en gebruikers.

De Vlaamse Administratieve Centra (VAC's) en grote kantoorgebouwen in Brussel zijn in beheer bij Het Facilitair Bedrijf.

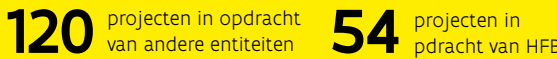

VAC LEUVEN	856
VAC HASSELT	523
VAC ANTWERPEN	835
VAC GENT	1.383
VAC BRUGGE	829
VAC MECHELEN	320
BRUSSEL BELPAIRE	2.400
BRUSSEL HERMAN TEIRLINCK	1.882
BRUSSEL HEDRIK CONSCIENCE	1.438

BOUWPROJECTEN

De dienstverlening omvat de **coördinatie van bouw- of verbouwprojecten** van de Vlaamse overheid alsook het **bouwtechnisch beheer** en **werkplek(her)inrichting van gebouwen** in HFB-portfolio, met focus op duurzaamheid. Als expertisecentrum ontwikkelt HFB bovendien instrumenten en standaarden voor bouwprojecten, zoals de duurzaamheidstool GRO³ en de werkwijze voor Building Information Management (BIM).

Enkele cijfers

Toekomstgerichte ambitie:
Alle bouwprojecten (exclusief infrastructuurwerken) van de Vlaamse overheid coördineren.

© Luc Roymans

¹ V13 is de 'motor van het Vlaamse vastgoed'. Een beslissingsorgaan waarin de entiteiten met de grootste vastgoedportefeuilles (gronden en gebouwen) van de Vlaamse overheid zetelen.
² Het betreft onder andere de Vlaamse Huizen in het buitenland, bezoekerscentra, garagecomplexen, gemeenschapsinstellingen, kastelen, loodsen, magazijnen,...

³ GRO is een instrument om de duurzaamheid van bouwprojecten te meten en te vergroten

OVERHEIDSOPDRACHTEN

De dienstverlening omvat het **afsluiten en beheren van raamovereenkomsten voor facilitaire producten en diensten** (aankoopcentrale voor Vlaamse overheid) en **kenniscentrum duurzame overheidsopdrachten** (advies & begeleiding). Het dienstencentrum facilities ondersteunt klanten die aangesloten zijn bij het dienstencentrum met hun operationele inkoop van facilitaire goederen, zoals kledij, ICT-materiaal, dienstwagens, geschenken, ... Het Facilitair Bedrijf begeleidt de klant in het maken van duurzame keuzes.

Enkele cijfers

251 producten en diensten

aangeboden via de diensten- en raamcontractencatalogus

47%

ook lokale besturen in het toepassingsgebied zijn vervat

35%

KMO-participatie

550 miljoen €

aan **afnames** op de raamcontracten

[totaal **overheidsbestedingen**]

16 miljard €

Dienstencentrum facilities

37 aangesloten klanten

13.842 bestellingen

Toekomstgerichte ambitie:

Het kenniscentrum overheidsopdrachten zijn voor de Vlaamse overheid en enige aankoopcentrale voor gangbare en gebruikelijke ondersteunende goederen. Hét dienstencentrum facilities voor alle operationele aankopen van gangbare en gebruikelijke gemeenschappelijke goederen en diensten van de Vlaamse overheid. Openstellen raamcontracten voor lokale besturen wanneer dat voor hen en de Vlaamse overheid een schaalvoordeel oplevert.

DOCUMENTBEHEER

De dienstverlening omvat **advies, opleiding en ondersteuning op het vlak van archief- en informatiemanagement**, waaronder het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten zowel analoog (depot Vilvoorde) als digitaal.

Enkele cijfers

Depot Vilvoorde (analoog archief Vlaamse overheid)

48 agent-schappen

60 lopende km archief

Digitaal archief Vlaanderen

285

aantal aangesloten overheden in Vlaanderen.

Toekomstgerichte ambitie:

Enige beleidsmaker, dienstverlener en het expertisecentrum zijn in Vlaanderen inzake het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten.

FACILITAIR MANAGEMENT

De dienstverlening omvat het **dagelijks duurzame beheer** en de **uitbating van de gebouwen** in eigen beheer, waaronder schoonmaak, catering, meubilair, beveiliging, technisch onderhoud, audiovisuele voorzieningen, onthaal, verzending, afvalverwijdering, mobiliteit, ...

Enkele cijfers

9 bedrijfsrestaurants met één of meerdere koffiebars

in totaal gemiddeld

>6.000 passages dag

Toekomstgerichte ambitie:

Op lange termijn alle gebouwen van de Vlaamse overheid beheren met focus op efficiëntie, kwaliteit en duurzaamheid.

ONZE VISIE, MISSIE EN WAARDEN

De visie is een inspirerend en realistisch toekomstbeeld. Het is een langetermijnambitie die weergeeft wat Het Facilitair Bedrijf wil bereiken en welke meerwaarde het biedt voor de samenleving en de overheid (belofte):

Visie: Samen bouwen aan de overheid van de toekomst.

De missie bepaalt de prioriteiten, activiteiten en verantwoordelijkheden van het agentschap. Ze beschrijft het fundamentele doel en de bestaansreden van Het Facilitair Bedrijf, en geeft aan wat het agentschap doet om zijn visie te bereiken (bestaansreden).

Missie: Het Facilitair Bedrijf wil een duurzame en inspirerende werkomgeving creëren opdat onze collega's van de Vlaamse overheid kunnen uitblinken.

De waarden beschrijven waar een organisatie voor staat en welke drijvende krachten spelen. De waarden van Het Facilitair bedrijf bestaan uit de algemene waarden voor het personeel van de Vlaamse overheid aangevuld met de specifieke toegevoegde waarden voor de dienstverlening van Het Facilitair Bedrijf.

Deze waarden geven richting om acties tegen af te toetsen en helpen in het verwezenlijken van de missie en visie.

DUURZAAMHEID ALS TOEGEVOEGDE WAARDE

Duurzaamheid is een essentiële toegevoegde waarde in de werking van Het Facilitair Bedrijf. Hierdoor versterken we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid, en verhogen we ook de kwaliteit en toekomstbestendigheid van de dienstverlening.

Duurzaamheid is voor Het Facilitair Bedrijf een manier om naar de bedrijfsstrategie te kijken. Niet het managen van duurzaamheid maar een duurzaam management staat voorop. Daarom is duurzaamheid verankerd in zowel onze strategische als operationele doelstellingen. [zie Bijlage: doelstellingenkader]

Duurzaam ondernemen betekent voor Het Facilitair Bedrijf:

- › Lagere operationele kosten op lange termijn;
- › Ons doorlopend in vraag durven stellen;
- › Markten stimuleren voor nieuwe businessmodellen;
- › Innoverend en inspirerend zijn;
- › Nieuwe circulaire waardeketens creëren;
- › Zorgplicht (due diligence) voor milieu en mensenrechten.

Het droombeeld van het management

“We bouwen toegankelijke energie-producerende gebouwen die vlot bereikbaar zijn en waar het aangenaam vertoeven is. Onze catering is gevarieerd, gezond, ecologisch- en sociaal verantwoord en de schoonmaak gebeurt efficiënt en ecologisch. We streven naar afvalvrije kantoorruimten. We zorgen voor het digitaal welzijn door gebruik te maken van innovatieve en efficiëntie verhogende maatregelen. We verduurzamen samen met onze klanten onze mobiliteitsoplossingen. Op innovatieve wijze kopen we ecologische en sociaal verantwoorde werken, leveringen en diensten aan. Op die manier stellen we een goed voorbeeld en stimuleren we de markt tot verduurzaming. Om ons maatschappelijk engagement vorm te geven, participeren we aan duurzame en inspirerende samenwerkingsverbanden met andere overheidsinstellingen, bedrijven en middenveldorganisaties. Onze medewerkers zijn een voorbeeld in duurzaam gedrag. We herdenken onze dienstverlening en processen doorlopend om een evenwichtige afweging te maken tussen impact op mens, omgeving en het organisatieresultaat, ook op lange termijn. We monitoren de economische, sociale, milieu- en energieprestaties en communiceren hierover proactief en transparant aan de hand van prestatie-indicatoren. Iedereen bij de Vlaamse overheid kijkt in eerste instantie naar Het Facilitair Bedrijf als hefboom voor duurzaamheid, en dit met volledige klantentevredenheid”

Een kernteam Duurzaamheid heeft als doel het opvolgen van de duurzaamheidswerking, het afstemmen van duurzaamheidsinitiatieven over de afdelingen heen, het verbreden van het draagvlak en het adviseren van de directie. Vanuit de diverse afdelingen zijn personeelsleden afgevaardigd op basis van hun expertise en betrokkenheid bij strategische duurzaamheidsinitiatieven.

HET FACILITAIR BEDRIJF EN DE SDGs

Het Facilitair Bedrijf wil verantwoordelijkheid opnemen voor de effecten die het heeft in elke stap van zijn waardeketen en zich engageren tot initiatieven die verder gaan dan de geldende wetgeving. Deze ambitie sluit naadloos aan met het voornemen van de Verenigde Naties om met de **Agenda2030** (SDGs) de wereld op weg te zetten naar een duurzame en veerkrachtige toekomst.

Als Facilitair Bedrijf gebruiken we de Agenda2030 als **ambitieuze richtinggevend kader voor het verder uitbouwen van het duurzaam ondernemen**. Een SDG-engagementsverklaring maakt duidelijk wat duurzaamheid voor Het Facilitair Bedrijf betekent. [zie Bijlage: SDG-engagementsverklaring]

Een duurzaamheidsbeleid houdt in dat je keuzes maakt en prioriteit geeft aan de thema's waar je de meeste impact op hebt. De prioritaire targets situeren zich binnen **SDG12** (verantwoorde consumptie en productie), **SDG9** (innovatie en infrastructuur), **SDG3** (gezonde en veilige werkplek) en **SDG13** (klimaat). **SDG16** en **SDG17** zijn als transversale doelstellingen steeds in scope om de andere doelstellingen te kunnen realiseren.

Het Facilitair Bedrijf mag zich **SDG-Ambassador** noemen.

In samenwerking met

De SDG's geven richting en vragen om actie. Het Facilitair Bedrijf gebruikt vandaag de SDG's als kader om het duurzaamheidsbeleid vorm te geven.

Het Facilitair Bedrijf werkt samen met **CIFAL Brussels** om ervaringen en kennis uit te wisselen, de SDG's strategisch te verankeren en het ambitieniveau te verhogen. Het PCA2030 opleidingstraject is een leertraject met steeds toenemende maturiteit. Van SDG-Pioneer, over SDG-Champion naar SDG-Ambassador.

2018

HFB streeft naar minder verbruik van materialen, maximaal gesloten materialenkringlopen en evolueert naar zero waste (SDG 12.2, 12.5) en vermindert voedselverlies (SDG 12.3)

HFB realiseert toekomstgerichte, circulaire en integraal toegankelijke gebouwen (SDG 9.1) en stimuleert innovatie in de eigen werking en doorheen de waardeketen (SDG 9.4, 9.5)

HFB biedt een gezonde werkplek en werkomgeving aan (SDG 3.6, 3.9)

Het Facilitair Bedrijf vermindert de klimaatimpact van haar activiteiten (SDG 13.1, 13.2) en ondersteunt de bewustwording rond klimaatverandering (SDG 13.3)

HFB zet in op integriteit op de werkvloer (SDG 16.5), participatieve besluitvorming en dialoog (SDG 16.6), een efficiënt informatiebeheer en stelt hoge eisen aan informatiebeveiliging (SDG 16.10)

HFB realiseert partnerschappen en ondersteunt internationale solidariteit

4 HET FACILITAIR BEDRIJF EN DE SDGs

2024

In 2024 werd een nieuwe contextanalyse uitgevoerd. Hierbij werden de topics uit de Corporate Sustainability Reporting Directive⁴ naast de diensten en significante raamcontracten gelegd om te bepalen welke aspecten de grootste invloed hebben op Het Facilitair Bedrijf. De volgende CSRD-elementen werden geïntegreerd:

- › **dubbele materialiteit, waarin er naast de klassieke impact van de organisatie op mens en milieu, ook gekeken wordt naar de financiële risico's en kansen van de duurzaamheidsthema's voor de organisatie.**
- › **duurzaamheidsthema's van de Green Deal, als verbetering op een succesvolle fase van wettelijke conformiteit en efficiëntieverbeteringen.**

Uit de vergelijking kwamen volgende hoofdthema's naar voor:

Inspirerend en professioneel

Verantwoordelijkheid opnemen, doorlopend verbeteren en optimaliseren van onze dagdagelijkse werking.

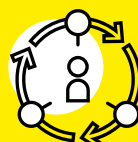
Gezondheid & veiligheid

Opstarten certificering voor ISO 45001 (norm voor veiligheid & gezondheid)

Energie & klimaat

CO₂-neutrale organisatie tegen 2050, klimaatadaptatie

Grondstoffen & afval

Circulair werken, afvalvrije kantoorgebouwen, microplastics, verpakking

Efficiëntie & efficiëntie

Als kernprincipe integreren in de werking (beperken instroom en maximaal circulair werken)

De output zal worden gebruikt voor het opstellen van een nieuwe geactualiseerde duurzaamheidsverklaring.

Een laagdrempelige e-learning informeert en sensibiliseert de personeelsleden over de uitdagingen en ambities van de SDGs, hoe Het Facilitair Bedrijf hiermee omgaat en wat dit voor het personeelslid zelf kan betekenen om hiermee aan de slag te gaan.

⁴ Een Europese richtlijn die grote ondernemingen verplicht om te rapporteren over hun impact op mens en milieu, oftewel hun duurzaamheidsprestaties.

SOCIAAL

5

DUURZAAMHEID MET EEN HART VOOR ONZE PERSONEELSLEDEN

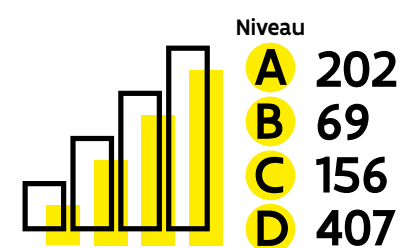
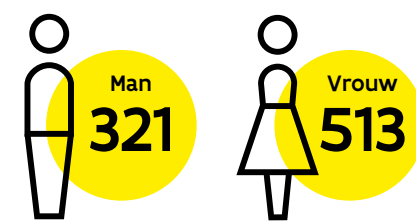
5.1 SAMEN STERKER NAAR MORGEN

Om haar ambities waar te maken en haar kerntaken blijvend uit te voeren, wil Het Facilitair Bedrijf haar medewerkers ondersteunen zodat ze zich goed voelen binnen de organisatie en duurzaam inzetbaar zijn en blijven gedurende hun loopbaan.

Voor de grote kantoorgebouwen is er een werkgroep welzijn die bevoegd is voor huisvestingsgerelateerde zaken voor het personeel in die gebouwen, ongeacht de entiteit.

Op entiteitsniveau bestaat er een stuurgroep welzijn, die zich minder op huisvesting richt en meer op het algemene welzijn van de personeelsleden en de uitvoering van het Globaal Preventieplan. Een consultant welzijn is aangeduid als contactpersoon voor de GDPB en als intern overkoepelend aanspreekpunt welzijn. Personeelsleden worden regelmatig bevraagd over hun welzijn via de welzijnsbevraging (RAPSy).

Enkele cijfers

Handicap
Chronische ziekte
42
(5,04%)

DEMOGRAFIE

Leeftijd	Percentage
<30	7%
0-40	25%
40-50	32%
>50	36%

407 Kort
geschoold
(49%)

Vrouwen in
management
66,67%

5 DUURZAAMHEID MET EEN HART VOOR ONZE PERSONEELSLEDEN

Vaststellingen:

- › Jonge medewerkers aantrekken (-30-jarigen) verloopt moeilijk en ze zijn momenteel zeer beperkt aanwezig in ons huidige personeelsbestand;
- › 6.09% van de medewerkers is langdurig ziek, en het gaat dan vooral om medewerkers 50+ vooral bij de functiegroep medewerker schoonmaak door vooral fysieke problemen;
- › Het aantrekken van expertenprofielen via de externe arbeidsmarkt verloopt steeds moeilijker;
- › Relatief weinig vrijwillige doorstroom van medewerkers doorheen de organisatie.

Uitdagingen voor de komende jaren:

- › Het aantrekken van -30-jarigen;
- › Medewerkers 50+ inzetbaar houden;
- › Langdurige uitval voorkomen en ondersteuning bieden qua re-integratie vooral in de functiegroep medewerker schoonmaak;
- › Werk maken van employer branding;
- › Interne doorstroom vergroten.

Op basis van deze bevindingen, de resultaten van de welzijnsbevraging bij het personeel en de monitoring van de ziektecijfers en arbeidsongevallen wordt onder de noemer 'samen sterker naar morgen' een aanpak vooropgesteld op 4 dimensies van welzijn:

- › Fysiek welzijn: inzicht in je fysieke gezondheid;
- › Sociaal welzijn: in contact staan met collega's, organisatie en samenleving;
- › Mentaal welzijn: inzicht in jezelf, omgaan met stress en tegenslag, wendbaarheid;
- › Financieel welzijn: geldzaken op orde hebben, met financiële uitdagingen kunnen omgaan.

5 DUURZAAMHEID MET EEN HART VOOR ONZE PERSONEELSLEDEN

Het **Globaal Preventieplan** geeft weer hoe binnen deze 4 **welzijnsdimensies** verdere stappen worden gezet **richting 2030**.

Verderzetten bestaande initiatieven

- › Risicoanalyses en maatregelen arbeidsveiligheid
- › Organiseren van welzijnsrondgangen
- › Ondersteuning arbeidsgeneesheer op vraag en bij re-integratie
- › Inzet van 1 VTE medewerker re-integratie
- › Aanbod van ergonomische middelen en opleidingen
- › Aanbod sport- en beweegmogelijkheden op de werkvloer

Extra stappen richting 2030

- › Ergonomie (in samenwerking met Idewe en GDPB)
- › Bewegen op de werkvloer
- › Arbeidsveiligheid

Verderzetten bestaande initiatieven

- › Ruimte voor diversiteit binnen de organisatie opgevolgd binnen een jaarlijks diversiteitsplan
- › Werk maken van onderlinge samenwerkingen binnen en tussen teams
- › Aanbod loopbaanondersteuning
- › Ruim aanbod leren en ontwikkelen (digitale bibliotheek, e-learnings, vormingsbudget..)

Extra stappen richting 2030

- › connectie maken binnen en tussen de teams
- › connectie maken met de ruimere samenleving via o.a. goede doelen
- › employer branding in de ruime zin van het woord met extra aandacht voor -30-jarigen;
- › bouwen aan een leer – en ontwikkelcultuur
- › bouwen aan een cultuur van waardering en erkenning
- › versterkt uitstroombeleid via o.a. exitgesprekken en kennisborging
- › betrokkenheid met besluitvorming en organisatiedoelstellingen vergroten

5 DUURZAAMHEID MET EEN HART VOOR ONZE PERSONEELSLEDEN

- Verderzetten bestaande initiatieven**
- › sessies Employee Assistance Program
 - › veerkrachtcoaching
 - › inzet van 1 VTE medewerker re-integratie
 - › werking vertrouwenspersonen
 - › aanspreekpunten integriteit
 - › ruim aanbod GezondLevenOpHetWerk (GLOHW)

- Extra stappen richting 2030**
- › leidinggevendenden ondersteunen i.v.m. werkdruk (o.a. op vlak van teamgrootte, Business As Usual en projecten in kaart brengen, opleiding en coaching);
 - › processen i.v.m. grensoverschrijdend gedrag verbeteren en communiceren
 - › begrip creëren rond chronische stress, burn-out en deconnectie
 - › aandacht hebben voor autonomie, betrokkenheid en competentie van medewerkers met focus op het verhogen van autonomie waar mogelijk

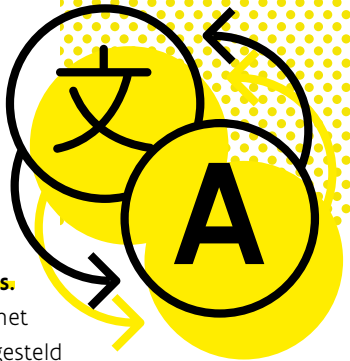
5 DUURZAAMHEID MET EEN HART VOOR ONZE PERSONEELSLEDEN

PROJECTEN IN DE KIJKER

Bij Het Facilitair Bedrijf werken heel wat laaggeschoolde medewerkers (zonder diploma of met een diploma lager onderwijs). **Om de personeelsleden alle kansen te geven om zich te ontwikkelen, worden ze ondersteunt in het behalen van het middelbare schooldiploma** via de examencommissie secundair onderwijs en het volgen van lessen bij een CVO om zich hierop voor te bereiden. Het Facilitair Bedrijf voorziet een volledige terugbetaling van het inschrijvingsgeld en maximaal 60 uren vormingsverlof per schooljaar.

Bij Het Facilitair Bedrijf stromen af en toe anderstalige medewerkers in bij catering en schoonmaak, hetzij door werving, hetzij door personeelsoverdracht bij inkanteling en reorganisatie. Het Facilitair Bedrijf werkt een aantal maatregelen uit om deze **medewerkers te ondersteunen in het verbeteren**

van hun kennis van het Nederlands. In samenspraak met Het Huis van het Nederlands werden taalprofielen opgesteld voor catering- en schoonmaakfuncties. Hierbij is er een minimaal niveau bepaald dat het personeelslid dient te hebben bij werving, maar ook een gewenst volgend niveau, dat het personeelslid kan behalen via opleiding en opvolging. Het Facilitair Bedrijf ondersteunt met een volledige terugbetaling van de opleidingskosten en dienstvijstelling voor het volgen van de opleiding. Er zijn 41 personeelsleden in taalbegeleiding. Na het volgen van de lessen, haalden intussen 20 collega's het gewenste taalniveau. Jaarlijks organiseert Het Facilitair Bedrijf ook conversatietafel Nederlands. Gedurende 10 weken, oefenden een 30-tal anderstalige schoonmaak- en cateringmedewerkers uit de Brusselse gebouwen wekelijks 1,5u in een conversatietafel.

5.2 GELIJKE KANSEN, DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Met het **gelijke kansen- en diversiteitsbeleid** zet Het Facilitair Bedrijf in op het bestrijden van ongelijke kansen die veroorzaakt worden door gender, seksuele identiteit en een gebrek aan fysieke toegankelijkheid. De diversiteitsambtenaar coördineert het thema binnen de organisatie en ondersteunt leidinggevendenden in het creëren en in stand houden van een inclusieve werkvloer. Er bestaan diverse meldpunten om discriminatie op het werk te melden.

Het Gelijke Kansen- en Diversiteitsbeleid hanteert een doelgroepenbenadering. Voor **drie kansengroepen** worden streefcijfers bepaald

	Streef-cijfer	2024	2023	2022	2021	2020	2019
 Personeelsleden van buitenlandse afkomst	10%	18,5%	17,7%	14,9%	13%	12,38%	11,81%
 Personeelsleden met een handicap of chronische ziekte	3%	5%	4,9%	4,7%	4,4%	3,9%	3,2%
 Vrouwen in managementfuncties	Middenkader: 40% Topfuncties 40%	50% 0%	50% 0%	50% 0%	50% 0%	50% 0%	50% 0%

De cijfers zijn in stijgende lijn. De acties op het vlak van taaltoegankelijkheid, inclusieve recrutering en meer ondersteuning voor re-integratietrajecten lijken hun vruchten af te werpen. Het aantal vrouwen in managementfuncties blijft stabiel.

5 DUURZAAMHEID MET EEN HART VOOR ONZE PERSONEELSLEDEN

Het Facilitair Bedrijf werkt samen met **diverse partners om kansengroepen te ondersteunen**

DIENT DIVERSITEITSBELEID

Dienst diversiteitsbeleid van de Vlaamse overheid
Overkoepelend diversiteitsbeleid

Syntra – Duaal leren
Leerlingen krijgen de kans om zowel in een schoolse omgeving als op de werkvloer kennis en vaardigheden te verwerven.

Competentiecentrum van VDAB Brussel
HFB als stagevloer

Het Huis van het Nederlands
Taaltoegankelijkheid (schoonmaak en catering).
Taallessen, selectieprocedures, interne documenten, ondersteuning leidinggevenden

AGENTSCHAP INTEGRATIE & INBURGERING

Agentschap voor Integratie en Inburgering
Opleiding “Samenwerken in diversiteit” en “Omstaanderstrainingen” (voor getuigen van discriminerend gedrag)

GOB (gespecialiseerd opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst)
Jobcoaching en begeleiding personen met een arbeidshandicap

I-Diverso
Jobredesign voor medewerkers met een arbeidshandicap of oudere werknemers.

Inter
Toegankelijkheid (gebouwen)

5 DUURZAAMHEID MET EEN HART VOOR ONZE PERSONEELSLEDEN

5.2.1 DIGITALE INCLUSIE / E-INCLUSIE

Het Facilitair Bedrijf hecht veel belang aan het versterken van digitale vaardigheden. Wie niet digitaal vaardig is, loopt het risico uitgesloten te raken van veel aspecten van het maatschappelijk leven. **Meer dan de helft** van de personeelsleden is **laaggeschoold**. Bij collega's met **buitenlandse herkomst of met een arbeidshandicap** is dat zelfs meer dan **70%**. Een groot deel van hen heeft beperkte digitale vaardigheden.

Zo is iedereen mee met de digitale trein.

› Personeelsleden krijgen de kans om **opleidingen in digitale vaardigheden** te volgen.

220 collega's van catering en schoonmaak volgden al een opleidingspakket van **30** uur

› Een **smartphone voor iedereen** bij Het Facilitair Bedrijf;

› Een **digitale ambassadeur** in de catering- en schoonmaakteams als eerste aanspreekpunt voor collega's met vragen over de werkmilieu, Vlimpers, Itsme, de werksmartphone, ...

5.2.2 VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSMANAGEMENT, ISO45001

Op het vlak van **energie en milieu** is een professionele borging gerealiseerd via het gecertificeerde ISO14001 - ISO50001 managementsysteem. Het Facilitair Bedrijf streeft naar eenzelfde doorgedreven verbetering op het vlak van Veiligheid en Gezondheid. Daarom loopt er een project om in 2026 een **ISO 45001-certificaat** te behalen.

In 2024 werd een GAP-analyse uitgevoerd. Hieruit bleek dat er al veel goed functionerende processen zijn die voldoen aan de ISO 45001-norm, maar dat er nog verder moet worden ingezet op:

- › Scherpstellen van rollen en verantwoordelijkheden;
- › Gestructureerder opvolgen van acties;
- › Borgen van de beheersmaatregelen.

SOCIAAL

6

DIENTSTVERLENING ALS HEFBOOM VOOR SOCIALE DUURZAAMHEID

Bij de huisvestingsprincipes die Het Facilitair Bedrijf toepast in haar gebouwen is er ook aandacht voor sociale aspecten in de dienstverlening

6.1 INTEGRALE TOEGANKELIJKHEID VAN DE GEBOUWEN

Het **toegankelijkheidsbeleid voor de grote kantoorgebouwen** wordt uitgebouwd aan de hand van het **Toegankelijkheidslabel** dat in 2015 door het **Agentschap Toegankelijk Vlaanderen (Inter)** werd ontwikkeld in opdracht van Het Facilitair Bedrijf. Dit kwaliteitslabel garandeert dat een **gebouw toegankelijk is voor personen met een handicap**. Naast het toekennen van het label omvat de samenwerking met Inter ook de opvolging, bijsturing en actualisatie van de checklist en werkwijze, met als doel de structurele en duurzame integratie van toegankelijkheid in alle kantoorgebouwen van Het Facilitair Bedrijf.

Bij nieuwbouw en grondige renovaties wordt **gestreefd naar toegankelijke gebouwen**. Kleine bouwprojecten worden in de startfase intern gescreend op toegankelijkheidsaspecten. Indien nodig wordt advies aan een toegankelijkheidsbureau gevraagd.

Bestaande kantoorgebouwen worden op basis van een prioriteitenlijst⁵ stapsgewijs gescreend op toegankelijkheidsissues. In de periode 2015-2024 werden de kantoorgebouwen in beheer van Het Facilitair Bedrijf stelselmatig gescreend. Het gaat om 59 gebouwen waar een screening (labelaftsing of quickscan op hoofdlijnen) werd uitgevoerd. Voor de opvolging van de issues werd in eerste instantie ingezet op de grote kantoorgebouwen. Op die manier haalden 5 van de 10 grote kantoorgebouwen een label. Voor nog 20 andere gebouwen werd bij de verbouwing Inter ingeschakeld om advies te geven. Een label wordt echter steeds voor het volledige gebouw toegekend. Vaak zijn grote structurele werken nodig om het gebouw volledig aan te passen en een label te behalen. Gebouwen in beheer die niet werden gescreend zijn gebouwen die in de toekomst worden afgestoten, te klein zijn, in het buitenland liggen of geen kantoorgebouw zijn.

⁵ De prioriteitenlijst houdt rekening met de graad van publieke toegankelijkheid, de vastgoedstrategie, geplande werken aan het gebouw en de beschikbare middelen.

	Screeningsjaar	Ambitie HFB	Datum label
 VAC Leuven	2015	A	2016
 Ellips	2015	A	2021
 VAC Gent	2017	A	2021
 VAC Brugge	2017	A	2021
 Herman Teirlinck Brussel	-	A+	2021
 Conscience Brussel	2021	label enkel haalbaar met grote structurele werken	-
 VAC Antwerpen	2016	label enkel haalbaar met grote structurele werken	-
 VAC Hasselt	2015	label enkel haalbaar met grote structurele werken	-
 Ferraris Brussel	2016	label enkel haalbaar met grote structurele werken	Verlaten
 Arenberg Brussel	2016	label enkel haalbaar met grote structurele werken	Verlaten
 Belpaire	-	A++	Labelcommissie
 VAC Mechelen	-	A+	Labelcommissie

6 DIENSTVERLENING ALS HEFBOOM VOOR SOCIALE DUURZAAMHEID

6.2 CATERING MET SOCIALE IMPACT

Duurzame voeding betekent niet enkel rekening houden met de impact op het milieu maar ook aandacht hebben voor **eerlijke arbeidsomstandigheden en het welzijn**.

- › Gezonde voeding
- › Een wekelijks een aanbod aan gezonde koolhydraten;
- › Toepassen van verschillende kooktechnieken en beperken van het gefrituurd of gepaneerd aanbod;
- › Een uitgebreid aanbod aan vegetarische en veganistische alternatieven;
- › Een ruim aanbod aan verse, niet afgewerkte seizoensgroenten;

- › Gezonde ontbijtalternatieven (fruit/yoghurt, fruitsla en havermoutcups...);
- › Een aanbod aan caloriearme (huisbereide) dranken;
- › Gratis water aan de waterchillers;
- › Vers fruit en fruitmanden.

Fairtrade koffie

Koffiebars, vergaderingen, automaten

Fairtrade bananen

Fruitmanden

Fairtrade fruitsappen

Events

Fairtrade rijst

Keuken

Fairtrade snacks

Koffiebars, automaten

Jaarlijks wordt ook deelgenomen aan infosessies en sensibiliseringscampagnes om fairtrade producten in de kijker te zetten. Hierbij ligt de nadruk op de **Week van de fair trade** in het najaar. De chefs maken dan nieuwe recepten klaar met fairtrade producten en met een interne communicatie-campagne worden personeelsleden en bezoekers gesensibiliseerd. De Sint- en Paasgeschenken (chocolade) zijn eveneens fair trade gelabeld.

6.3 VOORKOMEN VAN SCHENDINGEN VAN MENSENRECHTEN

In het **Nationaal Actieplan Bedrijven en Mensenrechten** (2024-2029) engageert Het Facilitair Bedrijf zich om het **hefboomeffect van overheidsopdrachten te vergroten**. Dit gebeurt door het actualiseren en versterken van sociale en ethische criteria bij aankopen en door nieuwe tools te ontwikkelen of bestaande instrumenten te actualiseren die aanbestedende overheden ondersteunen bij het opnemen van criteria in de overheidsopdrachten. Onder meer met onderstaande initiatieven wordt invulling gegeven aan dit engagement.

SAMENWERKING MET ELECTRONICS WATCH (EW)

Het Facilitair Bedrijf sloot zich aan bij het affiliate netwerk van **Electronics Watch (EW)**, een organisatie die streeft naar het verbeteren van de arbeidsomstandigheden in de toeleveringsketens van o.m. ICT-hardware. EW zorgt voor monitoring (samen met lokale vakbonden, NGO's en arbeidersorganisaties) van toeleveringsketens in de productielanden en ondersteunt aanbestedende overheden met data, sociale criteria en dialoog. Wanneer inbreuken worden vastgesteld kan EW samen met zijn monitoringspartners druk uitoefenen op grote internationale ICT-spelers door middel van het bundelen van publieke koopkracht en de samenwerking met lokale organisaties. Op die manier streeft EW samen met haar geaffilieerde aanbestedende overheden naar structurele verbeteringen voor werknemers.

Het Facilitair Bedrijf participeert aan volgende programma's:

- › ICT- en Elektronica programma (affiliatie sinds 2020): dit programma richt zich op het verbeteren van arbeidsomstandigheden in de wereldwijde toeleveringsketen van de elektronica-industrie, van grondstofwinning tot assemblage.
- › Low Emission Vehicle programme (affiliatie sinds 2022): Dit programma richt zich op het verbeteren van arbeidsrechten in de toeleveringsketens van elektrische voertuigen, met speciale aandacht voor de winning van mineralen, de productie van batterijen en halfgeleiders.

In mei 2024 werd Het Facilitair Bedrijf **"affiliate van de maand"** van EW en in november 2024 werd de jaarlijkse EW-conferentie gehost.

VEILIGE VOEDING

Het **Smiley-label van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)** is een **kwaliteitslabel** dat aangeeft dat er actief werk wordt gemaakt van voedselveiligheid. Door te werken met een gevalideerd autocontrolesysteem en dit 3 jaarlijks te laten auditen door een externe certificeringsinstelling, toont de organisatie aan dat ze hygiëne en veiligheid hoog in het vaandel draagt. Alle bedrijfsrestaurants van Het Facilitair Bedrijf hebben vandaag een Smiley-label.

AANDACHT VOOR DE HERKOMST VAN PRODUCTEN

Door te kiezen voor een ruim aanbod aan **producten uit de eerlijke handel** worden eerlijke handelsvoorwaarden, betere arbeidsomstandigheden en een leefbaar inkomen voor boeren en arbeiders in het Zuiden ondersteunt. Het Facilitair Bedrijf engageert zich voor de catering in een structurele aankoop en consumptie van producten uit eerlijke handel (Fairtrade). Via specifieke clausules in de bestekken wordt er gestuurd naar producten uit de eerlijke handel of worden deze geëist. In het kader van de campagne Fairtrade@Work van **Fairtrade Belgium ontving Het Facilitair Bedrijf in 2018 een 4 sterren certificaat**. De campagne werd ontwikkeld om eerlijke producten op de werkvloer te introduceren.

6 DIENSTVERLENING ALS HEFBOOM VOOR SOCIALE DUURZAAMHEID

EEN VLAAMSE GIDS TEGEN SOCIALE DUMPING

Sociale dumping en sociale fraude vormen nog steeds een uitdaging bij overheidsopdrachten, zeker in sectoren als de bouw. Om overheden hierbij te ondersteunen werkte Het Facilitair Bedrijf 'de Vlaamse gids tegen sociale dumping' uit. De gids werd in 2024 grondig bijgewerkt. De gids is opgevat als een praktisch werkinstrument en bevat concrete handvaten om sociale dumping bij overheidsopdrachten te vermijden. Hij bestaat uit twee luiken:

- › een overzicht van mogelijke maatregelen die je als aanbestedende overheid kan nemen;
- › een reeks modelclausules die je rechtstreeks in je opdrachtdocumenten kan opnemen. Denk bijvoorbeeld aan clausules rond controle, rapportage of samenwerking met inspectiediensten.

Omdat aanbestedende overheden niet altijd de bevoegdheid of expertise hebben om sociale fraude zelf op te sporen, is samenwerking met gespecialiseerde diensten essentieel. Daarom heeft Het Facilitair Bedrijf **een samenwerkingsprotocol ondertekend met de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)**. Via dit protocol kunnen ze gegevens uitwisselen en sneller optreden bij vermoedens van misbruik in dossiers m.b.t. bouw, schoonmaak en beveiliging. Door in opdrachtdocumenten te verwijzen naar dit protocol, wordt een duidelijk signaal gegeven aan opdrachtnemers: de controle op sociale wetgeving is ernstig en georganiseerd. De gids voorziet hiervoor een modelclausule. De afgelopen jaren zijn er geen inbreuken vastgesteld.

STANDAARD CLAUSULES VOOR AANKOPERS

Het Facilitair Bedrijf stelt **clausules ter beschikking van aanbestedende overheden** om een sociaal en ethisch aankoopbeleid te voeren:

- › **Een ethische clausule** om in overheidsopdrachten op te leggen dat de basisnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie en andere fundamentele arbeidsnormen doorheen de waardeketen moeten nageleefd worden tijdens de uitvoering van de opdracht. Om administratieve lasten binnen de perken te houden is het de bedoeling dat deze clausule enkel opgenomen wordt in opdrachten die zich in risicosectoren situeren (ICT-Hardware, textiel, bouwmaterialen, ...). Uit rapportering blijkt dat 93% van de entiteiten van de Vlaamse administratie de ethische clausule opnemen waar dat relevant is (cijfers in aantallen opdrachten):
- › **Een non-discriminatieclausule** in samenwerking met de Vlaamse Dienst Diversiteitsbeleid en het Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid (Inter). Het is de bedoeling dat deze clausule in alle opdrachten wordt opgenomen. Uit rapportering blijkt dat de entiteiten van de Vlaamse administratie de non-discriminatieclausule in ongeveer 82% van hun opdrachten opnemen.

6 DIENSTVERLENING ALS HEFBOOM VOOR SOCIALE DUURZAAMHEID

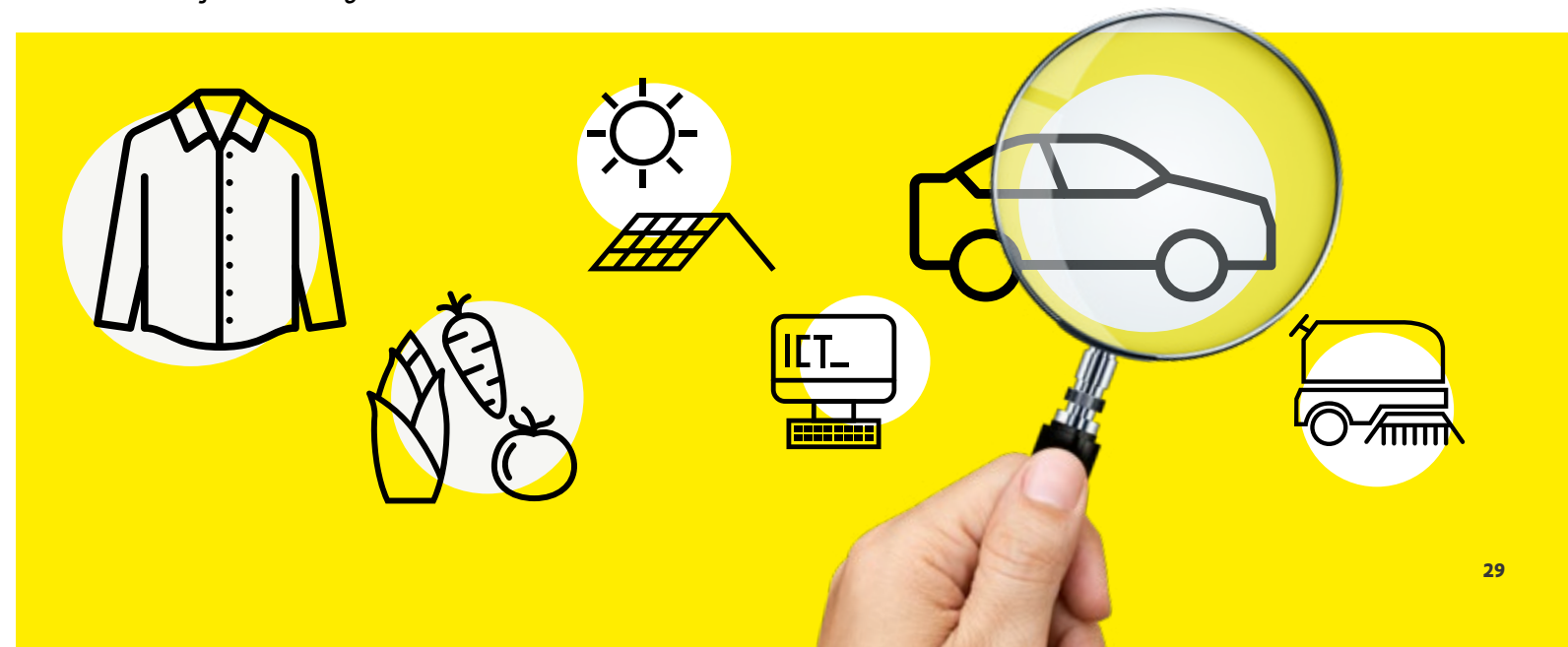
- › **Een clause om overheidsopdrachten voor te behouden aan de sociale economie.** HFB stelde een handleiding 'voorbehouden opdrachten' op om aankopers hierbij te ondersteunen. Slechts een gering aantal opdrachten binnen specifieke sectoren (groenbeheer, fietsenonderhoud, verpakkingsdiensten, catering, ...) komt in aanmerking voor een voorbehoud. Uit rapportering blijkt dat de entiteiten van de Vlaamse administratie in de periode van 2018 tot 2024 slechts 53 opdrachten hebben voorbehouden aan de sociale economie. Merk hierbij wel op dat de bedrijven uit de sociale economie wel regelmatig als onderaannemer ingezet worden binnen grote overheidsopdrachten die gegund werden aan reguliere marktspeelers (bv. voor schoonmaak, logistiek, verpakking, ...) of optreden als opdrachtnemer van kleine overheidsopdrachten (bv. opdrachten van beperkte waarde van 30.000 euro of minder). Deze inschakeling van sociale economie (onderaanneming, opdrachten van beperkte waarde, ...) is niet zichtbaar in de cijfers.

Het Facilitair Bedrijf zorgt, in samenwerking met de belanghebbenden, voor het actualiseren en periodiek up-to-date houden van deze clausules.

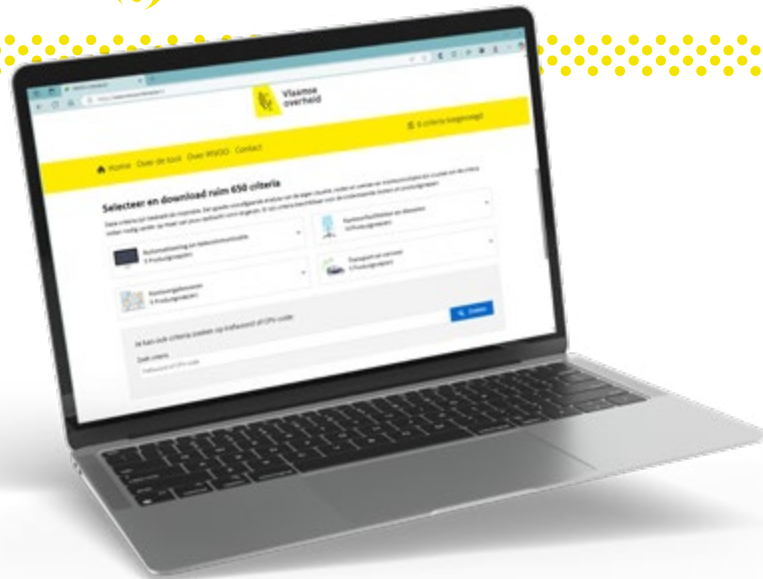
SCREENEN VAN DE PORTFOLIO OP POTENTIËLE RISICO'S VOOR MENSENRECHTENSCHENDINGEN

In 2022 werd in samenwerking met CIFAL Brussels een screening uitgevoerd van de portfolio aan raamovereenkomsten om productgroepen te identificeren met potentiële risico's. Dit op basis van tools zoals de MVO Risico Checker en bronnen zoals het onderzoek uitgevoerd door het Noorse Bureau voor Overheidsmanagement en e-government (Swedwatch) rond verschillende hoog risico productcategorieën. Voor de productgroepen beschermkledij, catering, energie & milieu (bv. zonnepanelen), ICT en audiovisuele installaties, kantoorartikelen, mobiliteit (voertuigen), schoonmaak werden de **risico's op hoofdlijnen in kaart gebracht.**

Om de meer gedetailleerde en specifieke risico's in kaart te brengen maakt Het Facilitair Bedrijf onder andere gebruik van de ondersteuning die wordt geboden vanuit de partners waarmee wordt samengewerkt (**o.a. Electronics Watch, TruStone**). Er wordt onderzocht hoe het gebruik van de MVO Risico Checker, ontwikkeld door MVO Nederland, meer structureel kan worden ingebed in het aankoopproces.

6 DIENSTVERLENING ALS HEFBOOM VOOR SOCIALE DUURZAAMHEID

EEN MVOO-CRITERIATOOL VOOR MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORDE OVERHEIDSOPDRACHTEN

De ~~tool voor maatschappelijk verantwoorde overheidsopdrachten (MVOO)~~ is het resultaat van een samenwerking tussen de Vlaamse overheid (Het Facilitair Bedrijf en Departement Omgeving) en de ~~Nederlandse Rijksoverheid~~, waarmee de Nederlandse MVI-criteriatool een Vlaamse tegenhanger krijgt. Beide regio's kunnen gebruik maken van duurzaamheidscriteria voor overheidsopdrachten die aangepast zijn aan het taalgebruik en de context van de eigen regio, maar inhoudelijk op elkaar zijn afgestemd. De criteria omvatten belangrijke thema's zoals klimaat, circulaire economie, dierenwelzijn en arbeidsomstandigheden. De criteria worden op een dynamische manier op een webplatform ter beschikking gesteld.

In de eerste fase behandelt de MVOO-criteriatool 17 productgroepen. Het gaat onder andere om ICT-hardware, schoonmaak en kantoormeubilair. De tool zal regelmatig bijgewerkt worden om de criteria up-to-date te houden.

STEUN AAN HET TRUSTONE-INITIATIEF

De Vlaamse overheid (o.a. vertegenwoordigd door Het Facilitair Bedrijf) ondertekende samen met de Nederlandse overheid, maatschappelijke actoren en de bedrijven uit de natuursteensector het **TruStone-initiatief**. Daarbij engageerden deze overheden zich tot een meer **duurzame en verantwoorde productie en inkoop van natuursteen**. Binnen TruStone hebben sectororganisaties, bedrijven, overheden, ngo's en vakbonden afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat er substantiële verbeteringen worden bereikt in productielanden (vooral dan in Azië, Afrika en Zuid-Amerika) op het gebied van sociale, arbeids- en milieumomstandigheden.

HET CIRCULAR & FAIR ICT PACT (CFIT)

Met het Circular and Fair ICT Pact bundelen verschillende overheden hun aankoopkracht om meer **circulariteit en eerlijkheid in de wereldwijde ICT-sector te krijgen**. Het pact is een activiteit onder het One Planet Network van de Verenigde Naties. Via hun aankoopbeleid engageren de deelnemende organisaties zich om de vraag naar eerlijke en circulaire laptops en smartphones een boost te geven.

Het Facilitair Bedrijf ondertekende in 2021 als eerste inkoopende organisatie wereldwijd het CFIT pact. Een Belgisch lerend netwerk voor aankoop van duurzame ICT bundelt de krachten binnen de Vlaamse overheid (departement Omgeving, Het Facilitair Bedrijf, Vlaanderen Circulair) en met de andere gewesten en het federale niveau. Daarnaast is er ook een Europees lerend netwerk rond ethisch verantwoorde ICT-aankopen, onder begeleiding van 'Local Governments for Sustainability' (ICLEI).

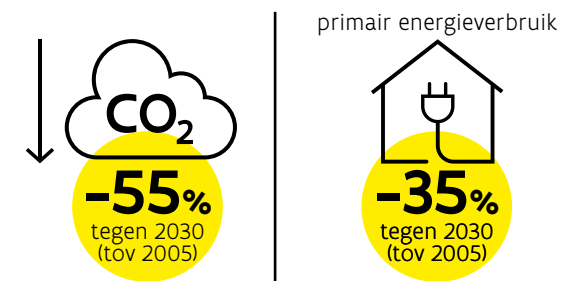

7

VERKLEINEN VAN ONZE ECOLOGISCHE VOETAFDruk

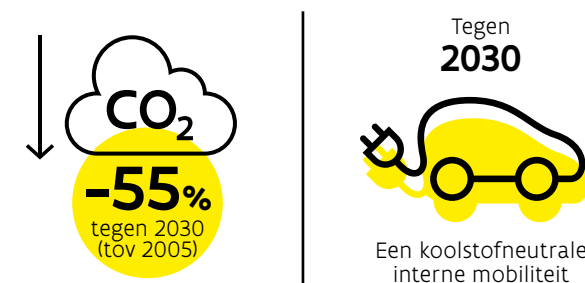
De Vlaamse regering besliste in 2016, na de Klimaatop van Parijs, om haar **interne bedrijfsvoering op een structurele manier klimaatvriendelijk te maken**. Het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) biedt hier een antwoord op. De klimaatdoelstellingen voor de Vlaamse overheid vanuit haar voorbeeldrol zijn verder geconcretiseerd binnen het intern Klimaatplan Vlaamse overheid.

Doelstellingen voor gebouwen en technische infrastructuur

Tegen **2045**
Een koolstofneutraal gebouwenpark

Doelstellingen voor de dienstverplaatsingen (interne mobiliteit)

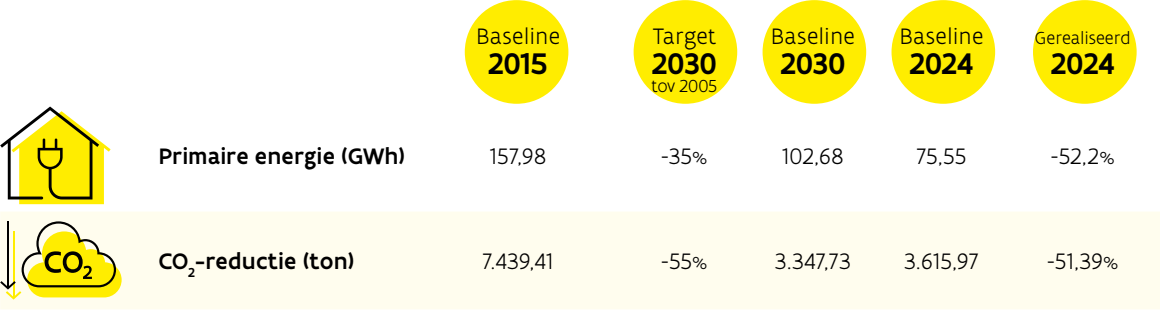
Naast het realiseren van de eigen klimaatdoelstellingen, is **Het Facilitair Bedrijf** aangeduid als **trekker** van verschillende maatregelen die **andere entiteiten ondersteunen** bij het **behalen van hun klimaatdoelstellingen**.

7 VERKLEINEN VAN ONZE ECOLOGISCHE VOETAFDruk

7.1 NAAR EEN KOOLSTOFNEUTRAAL GEBOUWENPARK

Tal van maatregelen hebben er de afgelopen jaren voor gezorgd dat voor de gebouwen van Het Facilitair Bedrijf de klimaatdoelstellingen van het intern Klimaatplan Vlaams overheid zullen gerealiseerd worden.

7.1.1 LANGETERMIJN VASTGOEDSTRATEGIE

Op Vlaams niveau, realiseerde Het Facilitair Bedrijf als deelnemer van SURE2050⁶ een langetermijn vastgoedstrategie dat beschrijft hoe de organisatie haar patrimonium toekomstbestendig zal maken richting koolstofneutraal gebouwenpark tegen 2045. Daarnaast was HFB ook partner binnen SURE2050 om de jarenlange ervaring en kennis in vastgoed te delen en mee de templates voor de vastgoedstrategie uit te werken. De opleidingsmodule voor SURE2050 blijft vrij toegankelijk op het leerplatform van BE REEL. Daarnaast kunnen alle publieke diensten via een raamcontract van het VEB en Het Facilitair Bedrijf ondersteuning krijgen bij de opmaak van een vastgoedstrategie.

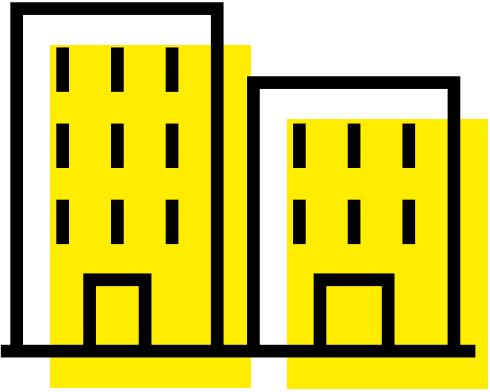
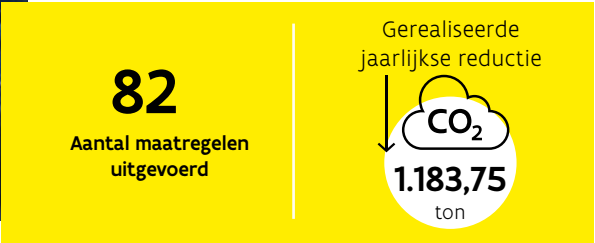

Een planningstool helpt een totaaloverzicht te krijgen over het vastgoed, veranderingen in dit vastgoed (bv. inkanteling van gebouwen) en strategische keuzes voor het vastgoed (centralisatie, 'stay or leave'-analyses, investeringen of renovatie) over een lange periode. Het Facilitair Bedrijf ondersteunde

ook andere Vlaamse entiteiten bij het opstellen van hun eigen duurzaam strategisch vastgoedplan door inzet van de eigen expertise en het ter beschikking stellen van een ondersteunend raamcontract.

7.1.2 ACTIEPLAN GEBOUWEN

Met het plan neemt Het Facilitair Bedrijf sinds 2016 extra maatregelen (energiemasterplannen, eenvoudige maatregelen, en kleine werken) om de reductiedoelstellingen van het intern Klimaatplan Vlaamse overheid te realiseren. Het reductiepotentieel voor alle projecten (116) zou ten opzichte van 2005 een jaarlijkse reductie van 1.649,27 ton CO₂ moeten opleveren. Over de ganse levensduur (35 jaar) geeft dit een mogelijke reductie van bijna 58 ton CO₂.

7.1.4 HERNIEUWBARE ENERGIETOEPASSINGEN

Het Facilitair Bedrijf maakt gebruik van de raamcontracten van het Vlaams Energiebedrijf voor de aankoop van groenestroom en voor investeringen in hernieuwbare energietechnieken. De projecten worden financieel ondersteund door het actieplan Energie Efficiëntie van Vlaams Energiebedrijf.

Bij bouw- en renovatieprojecten wordt steeds een duurzaam alternatief (hernieuwbare energietechniek) verplicht uitgewerkt. Het Facilitair Bedrijf heeft de voorbije jaren geïnvesteerd in diverse hernieuwbare energietechnieken, oa. PV-panelen, zonneboilers, warmtekrachtkoppeling, koude-warmte opslag, BEO-veld, warmtepompen.

Wat betreft de grote kantoorgebouwen is het geïnstalleerd vermogen aan PV-panelen toegenomen van 57 kWp (2015) naar 1008 kWp (2024). Het aandeel hernieuwbare energie van PV-installaties bedraagt 4,2% (t.o.v. 3,6% in 2021 & 4,1% in 2023). Door Het Facilitair Bedrijf is reeds in totaal 3.201 kWp geïnstalleerd aan PV-panelen.

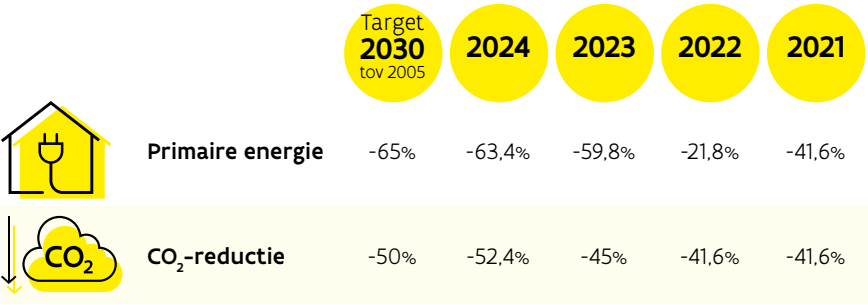
De installaties met zonnepanelen op de grote kantoorgebouwen zorgen ervoor dat 2,8% van het totale energieverbruik een hernieuwbare en lokaal geproduceerde oorsprong kent.

7.1.5 ENERGIE- EN MILIEUMANAGEMENT (MEMS)

Het Facilitair Bedrijf beschikt voor de grote kantoorgebouwen (12) over een geïntegreerd milieu- en energimanagementsysteem (ISO50001-ISO14001) dat periodiek extern wordt geaudit. Dit garandeert niet alleen een gestructureerde aanpak maar ook een voortdurend verbeterende aanpak waarbij wordt gestreefd om verder te gaan dan de wettelijke verplichtingen en de prestaties doorlopend te analyseren en bij te sturen. Door interne en externe audits.

De klimaatdoelstellingen voor de gebouwen in scope van het ISO-management gaan verder dan deze van het Vlaams Klimaatplan:

⁶ SURE2050 staat voor 'Sustainable Real Estate 2050'. Met Europese Horizon2020-middelen ondersteunden Vlaamse provincies, het Vlaams Energiebedrijf (VEB), Het Facilitair Bedrijf, Fluvius en Factor4 Vlaamse overheden met opleidingen en hulpmiddelen om een strategisch vastgoedplan op te maken.

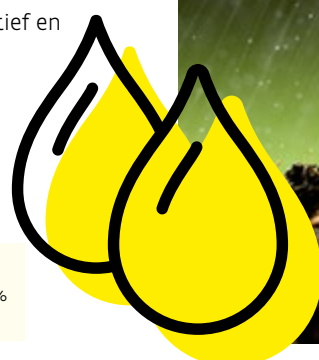
7 VERKLEINEN VAN ONZE ECOLOGISCHE VOETAFDruk

De **12 grote kantoorgebouwen** vertegenwoordigen ongeveer **90% van het totale energieverbruik van de gebouwenportfolio**. Naar de toekomst toe zullen bijkomende significante gebouwen mee opgenomen worden in het toepassingsgebied.

Ook de **waterververbruiken** worden opgevolgd om preventief en corrigerend te kunnen optreden

Leidingwater + regenwaterverbruik

Nulmeting ⁶	2023	2024
175 l/m²	147 l/m² -16%	136 l/m² -22,4%

7.1.6 INVESTERINGSPROGRAMMA ENERGIEBEHEER EN KLIMAAT OVERHEIDSGEBOUWEN

In 2024 werd in de schoot van HFB **de Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB) 'investeringsprogramma energiebeheer overheidsgebouwen' opgericht** met als doel om energiebesparende investeringen en hernieuwbare energietoepassingen in gebouwen van de Vlaamse overheid versneld uit te voeren. De besparingen op de energiekosten worden door de DAB geïnvesteerd in nieuwe energiebesparende investeringen. Vanuit de Vlaamse Regering worden jaarlijks financiële middelen ter beschikking gesteld die verder aangevuld worden met de besparingen op de energiekosten die worden gerealiseerd.

van het Gemeenschapsonderwijs en de door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden ondersteunde Zorgvoorzieningen, wordt de scope van de DAB in die zin ook uitgebreid.

Fondsmiddelen vanuit Vlaamse Regering

2024 (mln €.)	2025 (mln €.)	2026 (mln €.)	2027 (mln €.)
40	20	5	5

In 2024 werden 40 projecten gefinancierd (oa. zonnepanelen, isolatiewerken, beglazing, relighting, HVAC). Goed voor meer dan 400.00 Kwh aan energiebesparing.

De scope van de DAB zal worden uitgebreid naar 'Investeringsprogramma energiebeheer en klimaat' wat beter toelaat om aan te sluiten op de doelstellingen van het Vlaams Energie- en Klimaatplan. Gegeven de hoge noden in zowel de gebouwen van de Vlaamse overheid zelf als bij de instellingen

⁶ Dit is het rekenkundig gemiddelde over de jaren 2018 t.e.m. 2022

7 VERKLEINEN VAN ONZE ECOLOGISCHE VOETAFDruk

7.1.7 KLIMAATVRIENDELIJKE OVERHEIDSOPDRACHTEN

De Vlaamse overheid werkt samen met de andere gewesten aan **de implementatie van de CO₂-prestatieladder**. Een instrument (en certificeerbaar managementsysteem) dat als gunningscriterium in overheidsopdrachten kan gebruikt worden om CO₂-reducties in de bouwsector te stimuleren.

Wat de Vlaamse overheid betreft werd in **2021** gestart met het testen van de **CO₂-prestatieladder** bij **8 grote overheidsopdrachten voor werken**.

AWV

- 1 Structureel onderhoud Scheldelaan
- 2 N444 onderhoud Hundelgemsesteenweg
- 3 Verkeerswisselaar R8/A19

dMOW

- 4 Raamcontract suppleties Vlaamse Kust, MDK afdeling Kust
- 5 Verlenging van de oeververdediging kust, Afdeling Maritieme Toegang
- 6 Herbouw brug Bissegem-Marke over de Leie, De Vlaamse Waterweg

HFB

- 7 Renovatie gebouwen Martelaarsplein

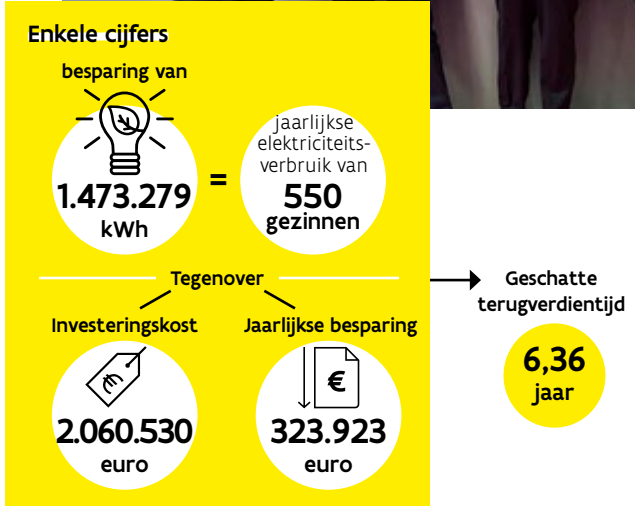
OVAM

- 8 Meerdere opdrachten voor grondsaneringswerken

Eind 2023 is er een eindsyntheserapport opgeleverd over deze pilootfase. De bevindingen zijn positief. In de komende periode wordt ingezet op de bredere uitrol van de CO₂-prestatieladder in België. Hiertoe worden een aantal communicatieacties uitgevoerd en worden aanbestedende overheden uitgenodigd om een concreet engagement tot implementatie van de CO₂-prestatieladder aan te gaan.

7.1.8 PROJECT IN DE KIJKER

Het Facilitair Bedrijf beheert ongeveer 180 gebouwen, waarbij de toestellen in die gebouwen zich vaak in een idle-toestand bevonden en dus nog steeds (al zij het minimaal) stroomverbruik hebben. **Meer dan tweeduizend wifi-accespoints werden vervangen** door een nieuwere technologie waar tot op het niveau van elke toestel toestellen (camera's, badgelezers, wifi-accespunten, sensoren, ...) én per gebouw kan worden gestuurd in de stroomtoevoer. Het project won in 2024 de Computable Award in de categorie 'IT Project of the Year - Government'

7.2 NAAR EEN KOOLSTOFNEUTRALE INTERNE MOBILITEIT

Met het actieplan mobiliteit worden maatregelen genomen om tegen 2030 de CO₂-uitstoot van dienstvoertuigen te verminderen met 55% (t.o.v. 2005). Het actieplan omvat operationele doelstellingen die elke entiteit moet behalen tegen 2024.

Doelstelling	Status HFB 2023	Status VO 2023
Aantal voertuigen	28	-
Gemiddelde ecoscores minimaal 73 : personenwagen	81	55% (OK)
Gemiddelde ecoscore minimaal 70 : personenwagen + bestelwagen	28	70% (OK)
CO ₂ -reductie -55% tegen 2030	73%	23%

Door een verregaande elektrificatie werd reeds **73% CO₂-uitstoot reductie gerealiseerd** op de **eigen vloot**. Echter, voor de kilometers gereden met **privévoertuigen** zien we een **beperkte daling van 13%**. Hier zal de komende jaren een versnelling hoger geschakeld moeten worden.

Het Facilitair Bedrijf ondersteunt entiteiten van de Vlaamse overheid met expertise, performante raamcontracten (voertuigen, vervoerbehoefteplannen...), rapportering en gebruiksvriendelijke tools (bv. wagenparkbeheerstool) om hun doelstellingen te halen.

MAATREGELEN VAN HET FACILITAIR BEDRIJF

Het voorkomen van verplaatsingen

- › Ondersteuning van teleconferencing en stimuleren van telewerk (OMZB BZ 2014/3)

Stimuleren van een duurzaam mobiliteitsgedrag

- › De verschillende grote administratieve gebouwen zijn gelegen bij een groot station en zijn voorzien om een brede waaier aan mobiliteitsoplossingen te ontvangen
- › Een fiets- en fietsfaciliteitenbeleid (oa. herstel, onderhoud, douchevoorzieningen, kleedkamers, overdekte en beveiligde fietsenstallingen, fietsacties).
- › Energiezuinig rijgedrag via opleidingen Ecodriving
- › Autodeelsystemen (cambio)
- › Fietsdeelsystemen (Villo en Blue bike)
- › **Gedeelde wagenpool van dienstvoertuigen**

Vergroenen van het wagenpark

- › Strengere aankooprestricties met minimale Ecoscores per wagenklasse
- › Omzendbrief dienstvoertuigen
- › Een portfolio aan raamcontracten voor de aankoop of leasing van voertuigen, fietsen, deelsystemen.
- › Uitrol van laadinfrastructuur
- › Raamcontract mobiliteitsconsultancy
- › Mobiliteitsprofielschets
- › Vervoersbehoefteplan en vervangingsplan
- › Afgedankte voertuigen moeten ingeleverd worden bij een erkend centrum voor het depollueren
- › Model van (ecologisch) wagenreglement

MILIEU

7 VERKLEINEN VAN ONZE ECOLOGISCHE VOETAFDRIJF

De Omzendbrief “**Verwerving en vervreemding, gebruik en beheer van dienstvoertuigen**” verplicht entiteiten om vanaf 2025 uitsluitend elektrische personenwagens aan te kopen en vanaf 2027 geldt dit ook voor bestelwagens.

Om de verhuizing van CO₂-uitstoot tegen te gaan moeten afgedankte voertuigen die aan bepaalde criteria voldoen, niet als tweedehands voertuig verkocht worden, maar moeten verplicht ingeleverd worden bij een door de OVAM erkend centrum. Andere dienstvoertuigen kunnen wel nog vrij verkocht worden op de tweedehandsmarkt, via een erkend veilinghuis.

Om elektrisch rijden te ondersteunen voorziet Het Facilitair Bedrijf de nodige **oplaadinfrastructuur op basis van een strategisch plaatsingsbeleid**. Het basisnetwerk wordt verder uitgebreid aan de hand van een verdere geografische spreiding (noden van de klant of opportuniteiten zoals de inkanteling van nieuwe locaties) en het versterken van de huidige laadinfrastructuur bij intens gebruik.

Status laadpunten:

Verder wordt er niet alleen gewerkt aan **laadinfrastructuur** voor voertuigen, maar **ook voor fietsen**. In 2024 is er net als in 2023 (+79%) significant meer gebruikgemaakt van de laadpunten (+63%). Er zijn meer geëlektrificeerde (dienst)wagens en de bezetting steeg ook.

7.2.1 KLIMAATBEWUST REISBELEID

Het Facilitair Bedrijf past een **klimaatbewust reisbeleid** toe aan de hand van een instrument (beslissingsboom) ontwikkeld door de collega's van het departement Omgeving. Volgende uitgangsprincipes worden gehanteerd:

- › Vermijden van de verplaatsing (digitale oplossing);
- › **Reisduur minder dan 8 uur vanuit Brussel = verplichte keuze voor de trein;**
- › **Reisduur meer dan 8 uur, dan heeft de reiziger de keuze van vervoersmiddel.**

Het dienstencentrum ondersteunt haar klanten met het boeken van buitenlandse dienstreizen volgens dezelfde principes.

Vliegvlagen worden steeds gecompenseerd. De financiële middelen worden geïnvesteerd in een mix aan Gold Standard gecertificeerde projecten in voornamelijk Afrika en Azië (cookstoves, bebossing & herbebossing, hernieuwbare energieprojecten).

	HFB		VO	
	Uitstoot	Bedrag	Uitstoot	Bedrag
2022	3,08 t/CO ₂	49 €	97 t/CO ₂	1.551 €
2023	4,42 t/CO ₂	70 €	204 t/CO ₂	3.267 €
2024	2,68 t/CO ₂	43 €	291 t/CO ₂	4.617 €

7.3 KLIMAATBEWUSTE CATERING

In 2021 ondertekende Het Facilitair Bedrijf de Green Deal Eiwitshift en engageerde zich tot het verruimen van het cateringaanbod met plantaardige opties (vegetarisch, vegan) en medewerkers (cateringpersoneel, klanten) te informeren en te inspireren.

- › Restaurants: vegan saladbar, vegan soep en vegan warme maaltijden, vegan desserts
- › Broodjes: vegan aanbod
- › Vergaderingen & events: standaard plantaardig alternatief bij elk aanbod en mogelijkheid tot 100% plantaardig

De klemtoon ligt eveneens op biologische producten (thee, haverhout, frisdranken, wijnen, fruit (kiwi, ananas, banaan), verse- en diepvriesgroenten, eiwitvangers, yoghurt,...) en lokaal geproduceerde producten (oa. lokale visvangst, seizoensgebonden fruit en groenten).

7.4 KLIMAATBEWUSTE SCHOONMAAK

Door gebruik te maken van probiotische schoonmaakmiddelen voor de schoonmaak in eigen beheer worden er geen chemische stoffen gebruikt en is er geen extra toevoeging van water nodig waardoor op jaarbasis 300.000 liter water wordt bespaard in de grote kantoorgebouwen.

Binnen schoonmaak is er ook aandacht voor circulair werken:

- › Niet meer gebruikte dispensers worden verwerkt tot granulaat voor nieuwe dispensers
- › Schoonmaakkarren bestaan uit 90% gerecycleerd materiaal

Het Facilitair Bedrijf heeft al meer dan 20 jaar een ISO 9001-certificaat voor kwaliteitsmanagement van de schoonmaak, sinds 2017 een ISO50001-certificaat voor energiemangement en sinds 2020 ook een ISO14001-certificaat voor milieumanagement. Door het toepassen van deze normen worden ook milieuvriendelijke werkwijzen geïntegreerd in de dagdagelijkse werking van de schoonmaak.

7.5 VAN AFVALBELEID NAAR GRONDSTOFFENBELEID

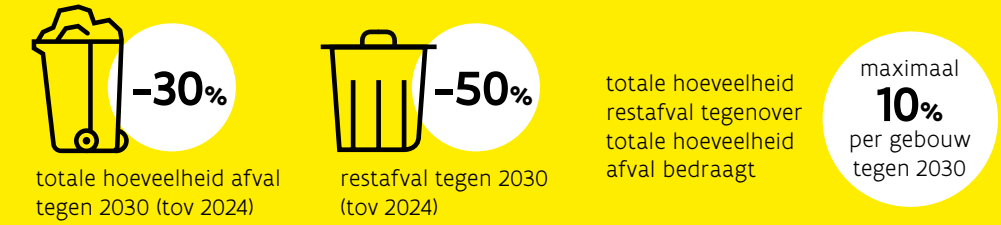
Het Facilitair Bedrijf zet zich in voor verantwoorde consumptie en productie, in lijn met onder andere het Lokaal Materialenplan 2023-2030. Volgende doelstellingen werden vooropgesteld tegen 2030 (ten opzichte van 2019):

Doelstelling	Baseline 2019	2024	Reductie 2024 tov 2019	2024 tov 2023
-15% van de totale afvalproductie	845.955 ton	553.177 ton	-35%	+23%
Totale hoeveelheid restafval	288.203 ton	110.735 ton	-62%	-5,19%
Totale hoeveelheid restafval tov Totale hoeveelheid afval	34%	20%	-14%	-6%

Tegenover 2019 is er **daling van de totale hoeveelheid afval van -35 %**. Er is evenwel een stijging van de totale hoeveelheid afval met 23 % wanneer we 2024 vergelijken met 2023. Er is afgelopen jaar **minder restafval geproduceerd (-5,19%)** wat wilt zeggen dat er beter aan de bron is gesorteerd. Bijkomend is er per actieve werknemer **gemiddeld 8,14 kilogram restafval per jaar**. OVAM stelt als eigen interne doelstelling om per actieve werknemer **maximaal 13,72 kilogram** restafval te hebben per jaar.

De doelstellingen werden vanaf 2024 verstrengd:

7 VERKLEINEN VAN ONZE ECOLOGISCHE VOETAFDruk

7.5.1 MAATREGELEN CATERING IN DE KIjKER

› **Weg met wegwerp:** Wegwerpverpakkingen zijn geschrapt uit de dienstverlening. Herbruikbare alternatieven krijgen alle aandacht, zoals drinkflessen, koffiebekers, potjes en brooddozen;

	Wegwerpitens (aantal)	aandeel verkoop
2022	109.841	17%
2023	131.598	13%
2024	90.832	10%
2025	0	0%

›

7.5.2 CIRCULAIRE AANPAK – PROJECTEN IN DE KIjKER

Circulair werken is essentieel om te kunnen spreken van een duurzaam grondstoffenbeleid. Het Facilitair Bedrijf heeft de ambitie om de meest circulaire facilitaire dienstverlener in Vlaanderen te zijn die door het goede voorbeeld te geven inspirerend is voor de klanten en leveranciers. Om dit te realiseren wordt ingezet op het delen van kennis, de markt te stimuleren in het aanbieden van circulaire oplossingen en meer transparantie te eisen in de toeleveringsketen. Een circulaire aanpak wordt nagestreefd in alle dienstverleningen van Het Facilitair Bedrijf.

Het Belpairegebouw

Het Marie Elisabeth Belpairegebouw is een uniek, integraal toegankelijk, energiezuinig én in belangrijke mate circulair gebouw. 95% van de materialen van de bestaande constructie gebouw (de vroegere WTC 1 en WTC2 torens) werden behouden, gerecupereerd of gerecycleerd. Het nieuwe gebouw bestaat voor 65% bestaan uit ter plaatse hergebruikte of gerecycleerde materialen en meer dan 30 nieuwe materiaaltypes zijn circulair gecertificeerd. Het circulaire denken uit zich ook in de toekomstgerichte opvatting van het gebouw. De neutrale opbouw zorgt ervoor dat zowel kantoren, woningen als hotelkamers ingericht kunnen worden. Veranderen de noden in de toekomst? Dan kan het complex eenvoudig aangepast worden.

- › **Voedselverliezen verminderen.** Sinds de nulmeting in 2012 is het totale voedselverlies gedaald met 43% en hebben we 48% meer bezoekers in onze restaurants en koffiebars;
- › **Selectieve inzameling van tissues** die stapsgewijs wordt uitgerold in alle gebouwen;
- › **Restjemee** waarbij personeelsleden na sluitingstijd voor slechts 1€ een maaltijd kunnen samenstellen met overschotten van de restaurant;
- › **Koffiegruis krijgt een tweede leven** om onder meer oesterzwammen te kweken;
- › **Hergebruik krijgt ook een plaats** via de doorgeefkasten, waar collega's spullen een tweede leven kunnen geven of vinden.

De zelf opgewekte energie wordt gedeeld tussen alle gebruikers van het gebouw.

Het gebouw haalt de hoogste score op het vlak van integrale toegankelijkheid (A++) zodat iedereen er op een gelijkwaardige en onafhankelijke manier kan werken of vergaderen en is door zijn ligging aan Brussel-Noord, vlot bereikbaar met het openbaar vervoer.

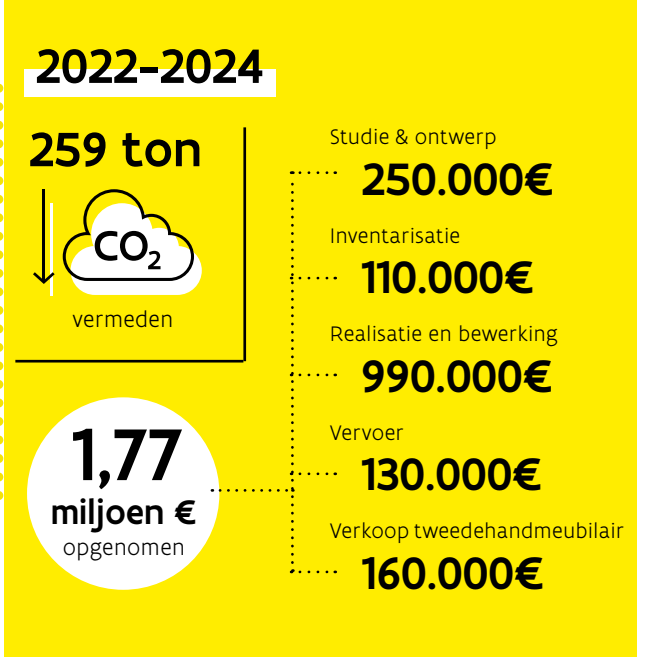

De duurzaamheidsmeter GRO

Sinds 2017 hanteert Het Facilitair Bedrijf **de duurzaamheidsmeter GRO om haar ambitie op vlak van duurzaamheid en circulariteit te realiseren.** Het instrument werd in 2017 ontwikkeld door Het Facilitair Bedrijf en is ondertussen verder uitgegroeid tot een gezamenlijke handleiding voor duurzame gebouwen in de drie gewesten. Het Facilitair Bedrijf hanteert de duurzaamheidsmeter GRO bij alle bouwprojecten onafhankelijk van schaal en functie. Voor strategisch vastgoed streeft Het Facilitair Bedrijf naar een GRO 'beter' voor gebouw en site, waaronder een aantal criteria 'uitstekend' moeten zijn. Voor flexibel te behouden vastgoed wordt GRO gehanteerd voor alle grotere ingrepen. Hierbij wordt gestreefd naar een GRO 'beter'.

Circulaire kantoorinrichting

Het Facilitair Bedrijf ondersteunt de Vlaamse overheid en lokale overheden bij een circulaire kantoorinrichting. Een eerste raamovereenkomst voorziet o.a. in **de inventarisatie van het bestaande meubilair, de studie voor de herinrichting en de ophaling, het refurbishment en de teruglevering en plaatsing van het refurbished meubilair.** Een tweede raamovereenkomst zorgt ervoor dat entiteiten hun **overtollig meubilair** kunnen laten ophalen door de opdrachtnemer, in ruil voor credits die ingezet kunnen worden voor de aankoop van gere refurbished meubilair. De opdrachtnemer reinigt het materiaal of refurbisht het en verkoopt het opnieuw door aan entiteiten die op zoek zijn naar een circulaire kantoorinrichting. Entiteiten die in het verleden al credits opbouwden, kunnen deze bij een aankoop als korting inzetten.

7 VERKLEINEN VAN ONZE ECOLOGISCHE VOETAFDruk

Vervilting werkkledij

Het Facilitair Bedrijf helpt bij het zoeken naar de meest geschikte werkkledij, zowel voor de eigen personeelsleden van catering en schoonmaak als voor personeel van vele andere entiteiten. Dit gaat vaak om zeer specifieke kledij die aan heel bijzondere eisen moet voldoen (uniformkleding, signalisatiekleding, beschermingskledij...).

De oude werkkledij van catering & schoonmaak krijgt een tweede leven. Ongeveer **20% wordt intern hergebruikt als reservekledij.** Zo'n **30%, zonder logo's wordt geschonken aan goede doelen.** De rest wordt op circulaire wijze verwerkt door de Gaia Circulair; zij maken er garen van voor werksokken en de stoffering in auto-industrie.

In 2024 werd in samenwerking met I-did, een Nederlands maatwerkbedrijf, een pilootproject opgezet om **afgedankte kledij van VLABEL te verwerken tot vilt.** Met het ingezamelde textiel werd er ongeveer 700m² vilt gemaakt. Een partner werd gevonden in de firma Ecolutions om met het vilt twee proefpods te maken die worden getest. Er is een raamcontract in voorbereiding met een specifiek perceel voor het aankopen van pods gemaakt uit het aangeleverde vilt.

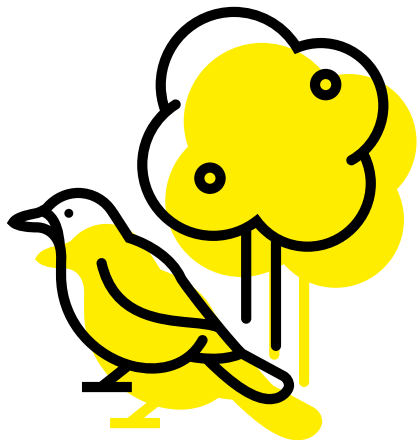
Daarnaast bereidt het Facilitair Bedrijf ook een raamcontract voor dat op korte termijn wordt gelanceerd, gericht op de duurzame en waar mogelijk circulaire verwerking van afvaltextiel van de Vlaamse overheid.

Bio-circulair bouwen

Het Facilitair Bedrijf ondertekende het charter Biocirculair Bouwen van Embuild Vlaanderen en Buildwise. Het charter is een oproep aan opdrachtgevers, bouwheren, aannemers, architecten, studiebureaus, onderzoekers en landbouwers om de transitie mee vorm te geven. Door kennis te delen, projecten op te zetten en samen de markt open te breken.

Met de ondertekening werd **het engagement aangegaan om in de komende 5 jaar minstens 20% biocirculaire materialen** – bij voorkeur lokaal geproduceerd – **te integreren in de bouwprojecten van HFB.** Het gaat o.a. over hout, stro, hennep, leem. Natuurlijke materialen die CO₂ opslaan en een gezond binnenklimaat creëren. Ze kunnen ook makkelijk worden hergebruikt en gerecycleerd.

7 VERKLEINEN VAN ONZE ECOLOGISCHE VOETAFDruk

7.6 VERSTERKEN VAN BIODIVERSITEIT

Verlies aan biodiversiteit creëert een groeiende urgentie om er iets aan te doen. Met de ondertekening van de Green Deal Bedrijven en biodiversiteit werd het engagement opgenomen om met de dienstverlening oplossingen aan te reiken om biodiversiteit te beschermen of te versterken.

7.6.1 RAAMOVEREENKOMST GROENONDERHOUD MET AANDACHT VOOR BIODIVERSITEIT

Met de ondertekening van de Green Deal Bedrijven en Biodiversiteit werd het engagement opgenomen op **4 pilootprojecten** uit te voeren, goed voor bijna **15 hectare ecologisch beheerd terrein.**

Onderzoekscentrum AWV Evere

- › bloemenweides
- › houtkanten
- › faunainstallaties
- › ontharding

ecologisch
beheer
2.200 m²

Roger Raveel museum

- › aanplant bomen en hagen
- › bloemenweides

ecologisch
beheer
2.200 m²

Kunstsitu De Singel Antwerpen

- › ontharding
- › bloemenweide
- › houtkanten
- › prairietuinen
- › waterpartijen

ecologisch
beheer
5.000 m²

IMALSO site Antwerpen

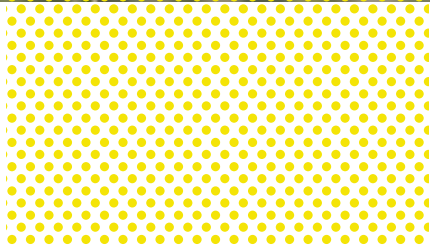
- › groenbuffer
- › aanplant fruitbomen
- › bloemenweide
- › voedselbosje

ecologisch
beheer
5.000 m²

Om deze maatregelen te kunnen uitvoeren werd de raam-overeenkomst groenbeheer voorzien van een uitgebreid ecologisch luik en samenwerking met sociale economie.

VASTGOEDFORUM BIODIVERSITEIT

In 2024 organiseerde Het Facilitair Bedrijf een vastgoedforum rond biodiversiteit. Samen met oa. HOGENT, FOD Volksgezondheid, Embuild, lokale overheden en andere entiteiten van de Vlaamse overheid werd kennis gedeeld hoe we met vastgoed oplossingen kunnen aanreiken. Oplossingen die ook voor het vastgoed een meerwaarde betekenen.

GRO EN BIODIVERSITEIT

Door het toepassen van de bepalingen uit GRO (duurzaamheids-meter bouwprojecten van Het Facilitair Bedrijf) wordt bij bouwprojecten rekening gehouden met biodiversiteit (criterium OMG1) en wordt ook het gebruik van duurzame houtsoorten verplicht (criterium MAT2). Maatregelen die worden genomen zijn onder andere het voorzien van groendaken, groene gevels en streekeigen plantkeuze.

GOED BESTUUR

Goed bestuurlijk beleid voor Het Facilitair Bedrijf verwijst naar het geheel van strategische keuzes, beleidslijnen en operationele richtlijnen die zorgen voor een efficiënte, transparante, ethische en klantgerichte werking.

8.1 INTERNE CONTROLE, AUDITS EN RISICOMANAGEMENT

Het Facilitair Bedrijf stelt zich tot doel om tijdig de juiste en nodige maatregelen te nemen om risico's te beheersen en de bedrijfscontinuïteit te garanderen. Zo kunnen de organisatiedoelen met grotere zekerheid worden gerealiseerd en kan snel en adequaat worden gereageerd. Er wordt ook gestreefd naar een hoger risicobewustzijn bij de medewerkers. Deze aanpak verzekert niet alleen de bedrijfscontinuïteit maar versterkt ook het vertrouwen van de stakeholders.

Audit Vlaanderen is partner van de Vlaamse administratie voor het uitvoeren van auditopdrachten op de belangrijkste risicovolle kern- en ondersteunende processen van Het Facilitair Bedrijf zelf of van thema-audits over de entiteiten heen. Ze ondersteunen en versterken ook de kennis en competenties over risicomanagement.

Overzicht uitgevoerde audits bij HFB door Audit Vlaanderen:

- Thema-audit Gsm-beheer – 2020**

De mate waarin organisaties de processen van mobiele diensten en mobile hardware efficiënt beheren en over voldoende beheersmaatregelen beschikken om misbruiken in deze processen tot een minimum te herleiden.
- Maturiteit risicomanagementsysteem – 2021**

De maturiteit van het risicomanagement werd ingeschat voor de processen 'risico-identificatie en -evaluatie' en 'risicobeheer' aan de hand van het maturiteitsmodel risicomanagement
- Procesaudit Vastgoed – 2024**

Zal HFB met het huidige vastgoedbeheer er in slagen om in 2045 te beschikken over een koolstofneutraal vastgoedportfolio? Laat de huidige werkwijze een dynamisch en efficiënt portfolio-beheer toe? Zijn de huidige instrumenten / processen voldoende om deze doelstelling te bereiken?

Het Facilitair Bedrijf werkt actief mee door informatie ter beschikking te stellen aan de auditors bij de start en tijdens de audit, en werkt mee aan het realiseren van de aanbevelingen en verbeterpunten.

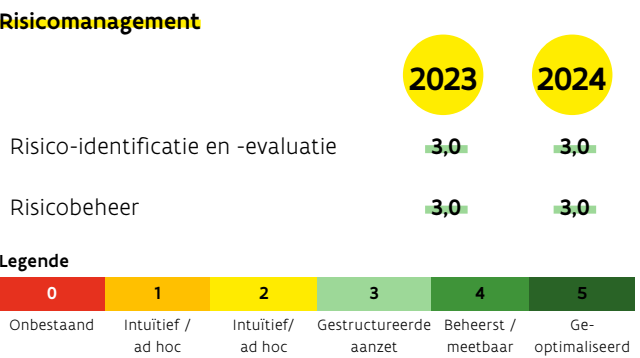
De leidraad '**risicobeheer binnen Het Facilitair Bedrijf**' beschrijft de visie en aanpak van risicobeheer binnen de organisatie. Het team organisatiebeheersing staat in voor het opstellen van het kader, de visie en de concrete uitwerking van het risicobeheer.

Het risicobeheer is gebaseerd op de beginselen, het raamwerk en het risicomanagementproces volgens o.a. de ISO 31000 norm en de PRINCE2 methodiek. Deze normen bieden richtlijnen, begrippen en een gemeenschappelijke aanpak voor het beheer van risico's en de implementatie van risicomanagement.

Uitgevoerde risicobeheeroefeningen bij Het Facilitair Bedrijf (2023-2025) :

- › **Digipost – 2023**
Uitrol van het digitaliseren inkomende post
- › **DAB Investeringsprogramma energiebeheer Overheidsgebouwen – 2023**
Opstarten van de DAB
- › **VAC Turnhout – 2023**
Nieuw administratief centrum in Turnhout
- › **Strategische risicobeheeroefening – 2024**
Strategisch- en operationeel doelstellingenkader
- › **Schoonmaak – 2024**
Kwaliteitsmanagementsysteem
- › **Afval – 2024**
Processen met betrekking tot afval & grondstoffen
- › **VAC Leuven – 2024**
Renovatie/optimalisatie
- › **Gemeenschapsinstellingen – 2025**
Overname gebouwbeheer

Sinds 2016 volgt **Audit Vlaanderen de maturiteit van het risicomanagement bij Het Facilitair Bedrijf op aan de hand van het maturiteitsmodel risicomanagement**. Daaruit blijkt dat Het Facilitair Bedrijf een mature organisatie is met een sterke risicomanagementcultuur (score 3 op schaal tot 5). Het Facilitair Bedrijf neemt verder maatregelen om de maturiteit van het risicomanagement minstens te behouden en waar mogelijk te verhogen.

Daarnaast zijn er ook Inspectie van Financiën en Rekenhof die controle uitoefenen op de goede besteding van overheidsmiddelen.

8.2 EEN STERK INTEGRITEITSBELEID

Het Facilitair Bedrijf **hecht veel belang aan integriteit**. De Vlaamse overheid heeft tenslotte ook op het vlak van integriteit een voorbeeldfunctie. Het integriteitsbeleid van Het Facilitair Bedrijf gaat uit van de **vier waarden** van de Vlaamse overheid (openheid, daadkracht, 360° vertrouwen, wendbaarheid) en de **zes principes** uit de deontologische code van de Vlaamse overheid (loyaliteit & samenwerken, betrouwbaarheid, klantgerichtheid, objectiviteit, zorgvuldig beheer van middelen, spreekrecht en spreekplicht). Deze waarden en principes worden binnen Het Facilitair Bedrijf geconcretiseerd in een actieplan Integriteit bestaande uit **8 doelstellingen en 10 acties**. Een afdelingsoverschrijdend projectteam, waaronder de contactpersonen integriteit, stuurt dit actieplan aan en zorgt voor de uitvoering.

Doelstellingen

Alle personeelsleden kennen het integriteitsbeleid en handelen integer

- › Periodieke interne communicatie
- › Website & SharePointsite
- › Dilemmatrainingen
- › E-learning

Aanspreekbare contactpersonen integriteit

- › 6 contactpersonen integriteit
- › Projectteam integriteit
- › Vormingstraject voor contactpersonen

Inbedding in de organisatie

- › Onthaaldagen voor nieuwe medewerkers
- › Peilen naar integriteit bij sollicitanten
- › Functionerings- en evaluatiegesprekken
- › Jaarlijkse rapportering naar de directie

Ondersteuning van kwetsbare functies

- › In kaart brengen mogelijke integriteitsschendingen
- › Risicobeheeroefeningen
- › Dilemmatrainingen

Een positief integriteitsbeleid

- › Informeren & sensibiliseren
- › Inrichting processen (vier-ogen-principe)
- › Audits
- › Vertrouwenspersonen

Goed werkgeverschap

- › Klanten en leveranciers aanspreken met ondersteuning van leidinggevend en/of contactpersoon integriteit

Melden van integriteitsschendingen en dilemma's

- › Tool van het Agentschap Overheidspersoneel
- › Beveiligde SharePointsite
- › Rapportering aan directie

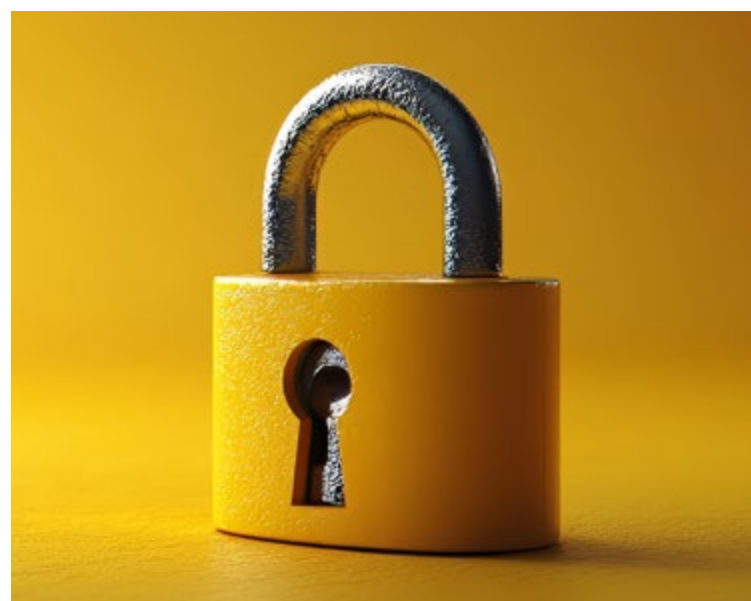
Aanpakken van integriteitsschendingen

- › Risicobeheeroefeningen
- › Intern onderzoek (team interne controle)
- › Sanctieregeling

De complexiteit van de aankoopactiviteiten, de omvang van de financiële stromen die ermee gepaard gaan en de nauwe interactie tussen de publieke en de private sector, maken van **overheidsopdrachten een hoog-risicogebied**. Het Facilitair Bedrijf beschikt over de kanalen en structuren om integriteitsvragen te stellen of integriteitsschendingen te melden. De uitsluitingsgronden die in de regelgeving overheidsopdrachten zijn opgenomen, verplichten aanbestedende overheden om de integriteit van inschrijvers te beoordelen. Het Facilitair Bedrijf besteedt in deze context ook blijvende aandacht aan het tegengaan van mededingingsvervalsende afspraken aan de zijde van de ondernemingen en ondersteunt aankopers om waakzaam te zijn en reikt hen aanwijzingen aan die hen helpen om dit te herkennen.

8.3 INFORMATIEVEILIGHEID EN BESCHERMING VAN PERSOONSGEGEVENS

Het Facilitair Bedrijf hecht een groot belang aan **het zorgvuldige omgaan met persoonsgegevens**. Een DPO-office (bestaande uit de leidend ambtenaar, de DPO, de privacy officer en het teamhoofd organisatiebeheersing) bespreekt maandelijks incidenten en datalekken en koppelt er de nodige maatregelen aan. Binnen elke afdeling is een aanspreekpunt aangesteld.

AVG acties

- › **Functionaris gegevensbescherming (FG/DPO):** Aangesteld
- › **Verwerkingsregister:** Aanwezig
- › **Incidentenbeheer:** Er is een incidentenregister waarin incidenten en datalekken worden geregistreerd + nieuwe datalekprocedure
- › **Privacyverklaring:** Aanwezig
- › **Rechten betrokkenen:** Procedureel geregeld
- › **Sensibilisering en communicatie:** Oa. Campagne datalekprocedure, intro AVG voor HFB-medewerkers datalekquizen,...
- › **Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB):** Realisatie 2023: Digipost, 2024: Digitaal Archief Vlaanderen

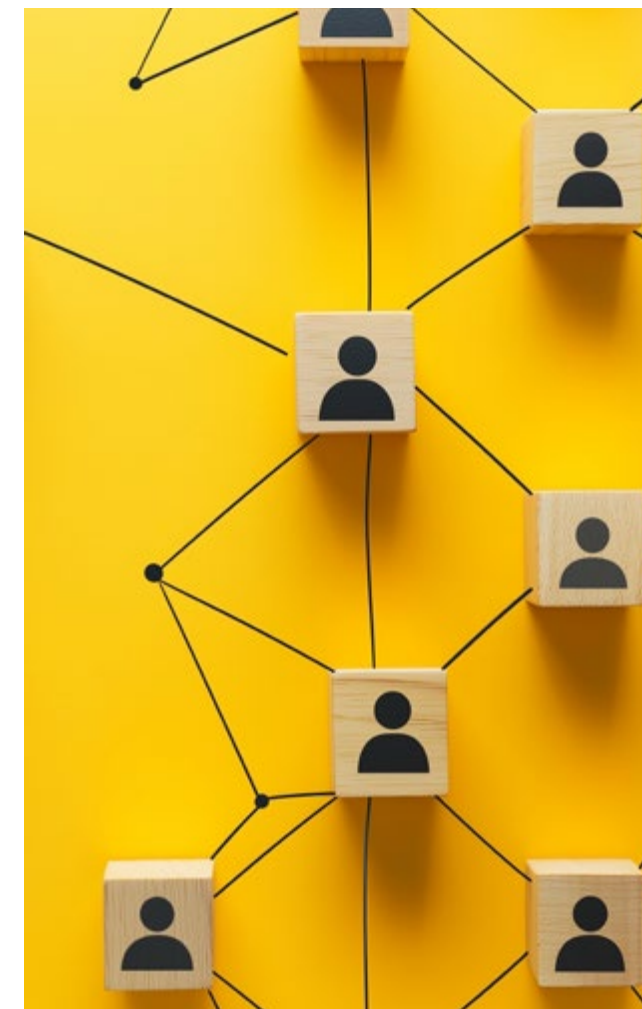
De bescherming van persoonsgegevens wordt jaarlijks gemeten en opgevolgd aan de hand van een maturiteitsmeting. Het Facilitair Bedrijf blijft stap voor stap werken aan het versterken van de AVG-compliance, met bijzondere aandacht voor de verdere sensibilisering van personeelsleden.

Een interne webpagina en online opleiding "e-mail security & phishing" ondersteunt de personeelsleden met informatie om veilig met e-mails om te gaan, phishing te herkennen én te voorkomen.

Met het initiatief "**digitale wachters**" wil Het Facilitair Bedrijf dat alle toepassingen in overeenstemming zijn met de nieuwe nationale- en internationale regelgeving. Een maturiteitsmeting informatieveiligheid zal worden uitgevoerd om inzichten te geven in de huidige stand van zaken en de risico's en zwakke plakken te identificeren.

Wetgevingen

- › **GDPR wetgeving:** Privacy gevoeligheid van informatie bepalen en passende maatregelen treffen voor bescherming
- › **NIS2- en CER-richtlijnen:** aantonen dat de systemen bestand zijn tegen zowel digitale als fysieke bedreigingen
- › **EU-AI-Act:** Ethische code opstellen en passende maatregelen nemen om risico's voor mens en maatschappij te minimaliseren

8.4 EEN SAMENWERKINGS-GERICHTE CULTUUR

Het Facilitair Bedrijf werkt aan **een open feedbackcultuur waarin medewerkers op een respectvolle en constructieve manier hun mening durven uiten**, zowel naar elkaar als naar de organisatie. We zetten in op betere samenwerking en communicatie, zowel binnen als tussen afdelingen. Medewerkers krijgen verantwoordelijkheid, ruimte voor initiatief en de kans om zelf oplossingen bedenken, uit te werken en te testen.

Met het **initiatief #connect** wordt het personeel gesensibiliseerd voor verbinding op **3 niveaus**:

- › **#connect met de organisatie(doelen)**
- › **#connect met de collega's**
- › **#connect met jezelf**

Naast connectie is er ook aandacht voor **#deconnectie**.

8.5 IN DIALOOG MET DE BELANGHEBBENDEN

In dialoog gaan met belanghebbenden draagt bij aan een betere besluitvorming, creëert draagvlak en leidt tot betere en innovatievere oplossingen. Door in dialoog te treden tonen we aan verantwoordelijkheid op te nemen en transparant te werken. Het Facilitair Bedrijf heeft een uitgebreid netwerk van verschillende stakeholders (o.a. klanten, leveranciers, expertisecentra, andere overheden). Ze worden als partners bekeken waarmee kennis, ambitie en inspiratie uitgewisseld kan worden.

Er worden verschillende overlegmomenten georganiseerd waarin Het Facilitair Bedrijf in gesprek gaat met diverse belanghebbenden. Enkele voorbeelden:

- OKA - Intern VO
Periodiek overleg administratie & kabinet
- Strategische Stuurgroep vastgoed – facilities – overheidsopdrachten (SSG)
Intern VO + lokale overheden
Strategische richting en kwaliteit van de dienstverlening bewaken
- EOC - Intern VO
Vakbondsoverleg
- Klantenforum - Intern VO
Belangen en verwachtingen klanten capteren
- Vlaams Samenwerkingsforum Overheidsopdrachten - Intern VO + lokale overheden + bedrijfssectoren
Delen van kennis en ervaring (secretariaat)
- Vastgoedforum - Intern VO
Entiteiten met vastgoed
- Stakeholderoverleg duurzaam ondernemen Intern VO + externen
Strategie en aanpak duurzaam ondernemen
- Vlaanderen Circulair - Intern VO + externen
Werkagenda circulair bouwen en Hefboom circulair aankopen (trekker)

Daarnaast organiseert Het Facilitair Bedrijf op regelmatige basis inspiratiesessies, themacafés, kennisnetwerken en tevredenheidsonderzoeken.

Er wordt (als vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid) ook actief deelgenomen aan nationale en internationale events.

In 2024 startte een uitwisselingstraject met het departement Infrastructuur van de provincie West-Kaap in Zuid-Afrika. Het doel is om hen te ondersteunen bij het ontwikkelen van toekomstgerichte, klimaatbestendige en circulaire kantoorgebouwen. Daarbij staat het delen van expertise en wederzijdse ondersteuning in concrete projecten centraal met de SDGs als richtinggevend kader. In de eerste week van Juli bracht Mr. Gavin Kode, Director-General van de afdeling Provincial Public Works van het ministerie van infrastructuur een werkbezoek aan Het Facilitair Bedrijf. Naast rondgangen in het Belpairegebouw en het Teirlinckgebouw werd informatie gedeeld over ISO management, circulaire kantoorinrichting, de duurzaamheidsmeter GRO, de SDGs. Tijdens het werkbezoek werd ook een intentieverklaring tot samenwerking ondertekend.

8.6 KLACHTENMANAGEMENT

Het Facilitair Bedrijf hecht veel waarde aan klachten omdat het structureel oplossen ervan bijdraagt aan een hogere klantentevredenheid. Klanten (entiteiten of individuele medewerkers), burgers en leveranciers kunnen klachten of vragen over de dienstverlening indienen. Dit kan zowel mondeling, telefonisch, via Facilipunt, per mail of per brief. Alle klachten en vragen worden geregistreerd in Facilipunt, een centraal webportaal dat 24/7 toegankelijk is voor het melden van incidenten, vragen of klachten.

Achter dit digitale loket staat een team helpdeskmedewerkers dat zorgt voor een correcte doorverwijzing naar de gespecialiseerde teams en verdere opvolging. De procedure 'behandeling van klachten' beschrijft de stappen die worden gevolgd om klachten efficiënt te behandelen. Jaarlijks wordt een klachtenrapport opgesteld en geanalyseerd. Daarnaast onderhoudt een team klantenbeheerders regelmatig contact met klanten.

	# werkbonden	# klachten	% klachten
2024	56 916	183	0,320
2023	62 005	167	0,26
2022	64 914	260	0,40
2021	52	344	0,22
2020	49 396	367	0,70

Het klachtenpercentage blijft sinds 2021 op een laag niveau. Het merendeel van de klachten heeft betrekking op het binnenklimaat, de schoonmaak en de catering.

8.7 DUURZAAM FINANCIËEL HANDELEN

Het Facilitair Bedrijf ontvangt jaarlijks werkingsmiddelen vanuit de begroting van de Vlaamse overheid.

		BO 2025		BA 2024		BA 2023	
	keuro	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK
Vastgoed		144.242	162.857	168.891	195.241	170.627	151.370
Facilities		71.529	62.177	50.395	61.174	92.456	93.559
Documentbeheer		1.910	2.015	1.554	1.554	1.514	1.614
Aankoopcentrale en overheidsopdrachten		1.185	1.185	1.295	1.295	1.470	1.470
Loon- en werkingskrediet		53.753	53.753	49.319	49.319	48.003	48.003
Totaal		272.619	281.987	271.454	308.583	314.070	296.016

Door het voeren van een maatschappelijk verantwoord aankoopbeleid wordt doelgericht ingezet op keuzes die ecologisch en sociaal verantwoord zijn. Er wordt geïnvesteerd in o.a. energie-efficiënte installaties, circulaire materialen en overheidsopdrachten met duurzame leveranciers.

Van 2018 tot 2023 heeft Het Facilitair Bedrijf voor een gecumuleerde waarde van 3,19 miljard euro excl. btw aan opdrachten uitgeschreven die ecologisch duurzaam zijn.

Opdrachten worden als “ecologisch duurzaam” gecategoriseerd als:

- De minimale duurzaamheidscriteria zijn opgenomen als die voor de betrokken productgroep bestaan;
- Er minstens één duurzaamheids criterium is opgenomen indien er geen minimale duurzaamheidscriteria bestaan voor de productgroep.

BIJLAGEN

1 GEEN ARMOEDE	Het Facilitair Bedrijf past het zorgvuldigheidprincipe voor mensenrechtenschendingen toe en bestrijdt sociale dumping (SDG 1.1)
2 GEEN HONGER	Het Facilitair Bedrijf zorgt voor gezonde, gevarieerde en evenwichtige voeding met aandacht voor het gebruik van producten uit duurzame voedselsystemen (SDG 2.1)
3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN	Het Facilitair Bedrijf biedt een gezonde werkplek en werkplekomgeving aan (SDG 3.6, 3.9)
4 KWALITEITS-ONDERWIJS	Het Facilitair Bedrijf zet in op een werkomgeving waar leren en ontwikkelen centraal staat (SDG 4.4, 4.7)
5 GENDER-GELIJKHEID	Het Facilitair Bedrijf zet in op genderneutraliteit in haar personeelsbeleid (SDG 5.1, 5.5)
6 SCHOON WATER EN SANITAIR	Het Facilitair Bedrijf biedt gepaste en hygiënische sanitaire voorzieningen aan (SDG 6.2) en gaat op een verantwoorde wijze om met water (SDG 6.1, 6.3, 6.4)
7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE	Het Facilitair Bedrijf zet in op hernieuwbare energie (SDG 7.2), realiseert energie-efficiënte tot energiepositieve vastgoedprojecten en engageert zich om de energieprestaties continue te verbeteren (SDG 7.3)
8 WAARDIG WERK EN ECONOMISCHE GROEI	Het Facilitair Bedrijf stimuleert een duurzame economische groei (8.3) en biedt een inspirerende werkomgeving aan waar samenwerking centraal staat (8.5, 8.6).
9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR	Het Facilitair Bedrijf realiseert toekomstgerichte, circulaire en integraal toegankelijke gebouwen (SDG 9.1) en stimuleert innovatie in de eigen werking en doorheen de waardeketen (SDG 9.4, 9.5)

10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN	Het Facilitair Bedrijf omarmt diversiteit en realiseert een inclusieve werkomgeving (SDG 10.2)
11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN	Het Facilitair Bedrijf biedt duurzame mobiliteitsoplossingen aan (SDG 11.2) en beheert haar gebouwenpatrimonium in een maatschappelijke context (11.3) met respect voor de erfgoedwaarde (SDG 11.4)
12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE	Het Facilitair Bedrijf streeft naar minder verbruik van materialen, maximaal gesloten materialenkringlopen en evolueert naar zero waste (SDG 12.2, 12.5) en vermindert het voedselverlies (SDG 12.3)
13 KLIMAATACTIE	Het Facilitair Bedrijf vermindert de klimaatimpact van haar activiteiten (SDG 13.1, 13.2) en ondersteunt de bewustwording rond klimaatverandering (SDG 13.3)
14 LEVEN IN HET WATER	Het Facilitair Bedrijf gaat waterverontreiniging tegen (SDG 14.1), vermijdt plastic wegwerpmaterialen (14.1) en promoot duurzame visvangst (SDG 14.4)
15 LEVEN OP HET LAND	Het Facilitair Bedrijf draagt bij tot een duurzaam bosbeheer (15.2) en zet in op het versterken van de biodiversiteit (15.5)
16 VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN	Het Facilitair Bedrijf zet in op integriteit op de werkvloer (SDG 16.5), participatieve besluitvorming en dialoog (SDG 16.6) en een efficiënt informatiebeheer en stelt hoge eisen aan informatiebeveiliging (SDG 16.10)
17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN	Het Facilitair Bedrijf realiseert partnerschappen en ondersteunt de internationale solidariteit

HET STRATEGISCH EN OPERATIONEEL DOELSTELLINGENKADER VAN HET FACILITAIR BEDRIJF

SD 1	Een efficiënte overheid heeft alle gebouwen in één duurzame vastgoedportefeuille en stippelt hiervoor de optimale strategie uit
OD 1.1	De Vlaamse overheid heeft 1 vastgoedstrategie die inzet op efficiëntie en duurzaamheid
OD 1.2	Het Facilitair Bedrijf biedt een gezonde werkplek en werkplekomgeving aan (SDG 3.6, 3.9)
OD 1.3	Het Facilitair Bedrijf faciliteert het opstellen van de beheerstrategie voor Doel & Doel Polder en voert deze mee uit
OD 1.4	Het Facilitair Bedrijf zorgt dat haar dienstverlening rond vastgoed duurzaam, inspirerend, efficiënt en professioneel is
SD 2	Het Facilitair Bedrijf streeft ernaar alle bouwprojecten (exclusief infrastructuurwerken) van de Vlaamse overheid te coördineren
OD 2.1	Het projectmanagement voor bouwprojecten van de Vlaamse overheid (excl. infrastructuur- en wegenwerken) wordt door Het Facilitair Bedrijf opgenomen of gebeurt in nauwe samenspraak
OD 2.2	Met het oog op efficiëntie en innovatie ontwikkelt Het Facilitair Bedrijf instrumenten en standaarden voor bouwprojecten
OD 2.3	Het Facilitair Bedrijf zorgt dat haar dienstverlening rond Bouwprojecten duurzaam, inspirerend, efficiënt en professioneel is
SD 3	Waar het een meerwaarde is op vlak van efficiëntie en kwaliteit, is Het Facilitair Bedrijf de primaire partner in duurzame uitbating van de gebouwen van de Vlaamse overheid
OD 3.1	Het Facilitair Bedrijf werkt verder aan een verduurzaming van de facilitaire dienstverlening in haar gebouwen met aandacht voor efficiëntie, klantgerichtheid en kwaliteit
OD 3.2	Het Facilitair Bedrijf zet de DAB energiebeheer in om de klimaatdoelstellingen te behalen
OD 3.3	Het Facilitair Bedrijf biedt duurzame, inspirerende, efficiënte en professionele dienstverlening aan
SD 4	Het Facilitair Bedrijf is het dienstencentrum voor alle operationele aankopen van gangbare en gebruikelijke goederen en diensten van de Vlaamse overheid
OD 4.1	Het Dienstencentrum Facilites breidt uit om zo efficiëntiewinsten te realiseren
OD 4.2	Vlaanderen connect. zorgt blijvend voor een aanbod van ICT-profielen in overeenstemming met de nood aan hooggekwalificeerd ICT-personeel binnen de Vlaamse overheden
OD 4.3	De dienstverlening van het dienstencentrum is duurzaam, inspirerend, efficiënt en professioneel
SD 5	Het Facilitair Bedrijf zorgt voor een vlot en duurzaam mobiliteitsbeheer
OD 5.1	Het Facilitair Bedrijf heeft haar dienstverleningsaanbod rond duurzame mobiliteit verder uitgebreid om zo alle entiteiten te ondersteunen voor het behalen van de doelstelling 55% CO ₂ reductie
SD 6	Het Facilitair Bedrijf wil digitalisering verder omarmen en implementeren in haar werking teneinde een efficiënte, kwaliteitsvolle en klantgerichte dienstverlening te bieden
OD 6.1	Tegen 2027 wil Het Facilitair Bedrijf onderzocht hebben welke processen/workflows geautomatiseerd en gedigitaliseerd kunnen worden en zijn minstens 70% van de haalbare processen geautomatiseerd
OD 6.2	Het Facilitair Bedrijf zorgt dat haar facilitaire dienstverlening duurzaam, inspirerend, efficiënt en professioneel is

SD 7	Het Facilitair Bedrijf is de enige beleidsmaker, dienstverlener en het expertisecentrum inzake het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten voor overheden in Vlaanderen
OD 7.1	Het Facilitair Bedrijf neemt op het vlak van archief- en informatiebeheer voor alle overheden in Vlaanderen de regierol op
OD 7.2	Het Facilitair Bedrijf is de enige dienstverlener met betrekking tot digitale archivering in Vlaanderen
OD 7.3	Het Facilitair Bedrijf voorziet in een oplossing voor doelgroepgerichte ontsluiting op het (digitale) archief
OD 7.4	Het Facilitair Bedrijf voorziet in een oplossing voor de digitale archivering van de overheidsopdrachtendossiers van de Vlaamse overheid
OD 7.5	Het Facilitair Bedrijf breidt zijn dienstverleningsaanbod als expertisecentrum uit
OD 7.6	Het Facilitair Bedrijf voorziet in een eengemaakte en eenvoudige oplossing voor uitgaande communicatiestromen voor de instanties van de Vlaamse overheid
OD 7.7	Het Facilitair Bedrijf is de centrale archiefdienst van de Vlaamse overheid
OD 7.8	De in het Bestuursdecreet opgenomen overdrachtsverplichting wordt niet langer enkel voor analoog, maar ook voor digitaal archief toegepast
OD 7.9	Het Facilitair Bedrijf zorgt dat de dienstverlening inzake archief- en informatiebeheer / documentbeheer duurzaam, inspirerend, efficiënt en professioneel is.
SD 8	Het Facilitair Bedrijf wil het kenniscentrum overheidsopdrachten zijn voor de Vlaamse overheid. Daarenboven wil het de enige aankoopcentrale voor gangbare en gebruikelijke goederen en diensten zijn en zorgen voor een centraal gecoördineerd aankoopbeleid
OD 8.1	Het Facilitair Bedrijf onderzoekt voor welke noden het portfolio van gangbare en gebruikelijke goederen en diensten verder wordt uitgebreid, zodat entiteiten steeds optimaal worden ondersteund in hun werking. Het Facilitair Bedrijf past haar portfolio hierop aan
OD 8.2	Het Facilitair Bedrijf bouwt de adviesverlening rond overheidsopdrachten uit, zodat entiteiten zowel met juridisch als economisch advies professioneel worden ondersteund
OD 8.3	Het Facilitair Bedrijf werkt een betalend aanbod voor entiteitspecifieke overheidsopdrachten uit, zodat de entiteiten van de Vlaamse overheid op Het Facilitair Bedrijf een beroep kunnen doen voor overheidsopdrachten die niet over gangbare en gebruikelijke goederen en diensten zijn
OD 8.4	Om de lokale besturen een portfolio van raamovereenkomsten aan te bieden waarop ze kunnen vertrouwen voor hun werking, stelt Het Facilitair Bedrijf gedurende de regeerperiode meer raamovereenkomsten structureel open voor lokale besturen, bepaalde instellingen met publieke taak en overheidsondernemingen
OD 8.5	Het Facilitair Bedrijf neemt de coördinerende rol in het aankoopbeleid en de werking rond maatschappelijke verantwoorde overheidsopdrachten op zich

OD 8.6 De dienstverlening mbt overheidsopdrachten is duurzaam, inspirerend, efficiënt en professioneel

SD 9	De interne werking van Het Facilitair Bedrijf is duurzaam, efficiënt, inspirerend en professioneel
OD 9.1	Het Facilitair Bedrijf voert een intern HR beleid dat duurzaam, inspirerend, efficiënt en professioneel is
OD 9.2	Het Facilitair Bedrijf voert een korte en lange termijn financieel beleid dat gericht is op een correcte begroting, een efficiënte inzet van beschikbare middelen, een accurate boekhouding en betrouwbare financiële rapportering.
OD 9.3	Het Facilitair Bedrijf treft tijdig de juiste en nodige maatregelen treft om risico's te beheersen en de bedrijfscontinuïteit te garanderen
OD 9.4	Het ondersteunen bij het uitwerken van duurzame beleidskaders en het bewaken van de ambitieniveaus.
OD 9.5	Het Facilitair Bedrijf zorgt voor een mature en klantgerichte dienstverlening